

Мухаммад Юсуф

Биз бахтли
бўламиз

AKM

XIZMAT KO'RSATISH
BO'LIMI

Мухаммад Юсуф

Биз бахтли бўламиз

*Майли-да кимдир
ёқса,
ёқмаса,
Уларга қўшилиб
йиғлашармидик.
Биз бахтли бўламиз
Худо хоҳласа —
Худо хоҳламаса
Уғрашармидик...*

Toshkent 2022

УДК: 821.512.133-1

ББК 84(5Ў)6

Ю91

Юсуф, Муҳаммад.

Биз бахтли бўламиз: [Шеърлар тўплами]/Муҳаммад Юсуф; тузувчи ва нашрга тайёрловчилар: Назира ас-Салом, Мадина Муҳаммад Юсуф қизи. – Т.: Nihol, 2022. - 192 б.

ISBN 978-9943-334-20-5

УДК: 821.512.133-1

ББК 84(5Ў)6

Тузувчи ва нашрга тайёрловчилар:

**Назира ас-Салом,
Мадина Муҳаммад Юсуф қизи**

Китобнинг ушбу ўн биринчи нашри
Муҳаммад Юсуф муаллифлик ҳуқуқи
вориси Н. Саломованинг рухсатнома
хатига асосан чоп этилди.

Муҳаммад Юсуф номли
адабий-ижтимоий фонд манзили:
Тошкент ш. Навоий кўчаси, 30-уй. Тел.:
320-84-42, 244-63-14

ISBN 978-9943-334-20-5

© Муҳаммад Юсуф номидаги
адабий-ижтимоий фонд, 2022 й.
© Саломова Н.

**Abdulla Qodiriy nomida
viloyat AKM**

INV № 1023/12-92

ВАТАНИМ

Мен дунёни нима қилдим,
Ўзинг ёруғ жаҳоним,
Ўзим ҳоқон,
Ўзим султон,
Сен тахти Сулаймоним.
Ёлғизим,
Яғонам дейми,
Топинган кошонам дейми,
Ўзинг менинг улуғлардан
Улуғимсан, Ватаним...

Шодон куним гул отган сен,
Чечак отган изимга,
Нолон куним юпатган сен,
Юзинг босиб юзимга.
Синглим дейми,
Онам дейми,
Ҳамдарду ҳамхонам дейми,
Офтобдан ҳам ўзинг меҳри
Илиғимсан, Ватаним.

Сен Машрабсан,
Халқда тумор,
Балхда дорга осилган,
Навоийсан, шоҳ ёнида
Фақирни дуо қилган.
Яссавийсан, меники деб,
Кўринган даъво қилган,
Минг бир ёғи очилмаган
Қўриғимсан, Ватаним.
Сен Хўжандсан,
Чингизларга
Дарбозасин очмаган,

Темур Малик орқасидан
Сирдарёга сакраган.
Муқаннасан, қорачиғи
Оловларга сачраган,
Широқларни кўрган чўпон-
Чўлиғимсан, Ватаним.

Ким Қашқарни қилди макон,
Ким Энасой томонда,
Жалолиддин — Курдистонда,
Бобуринг — Ҳиндистонда.
Бу қандай юз қаролиғ, деб
Ётарлар зимистонда,
Тарқаб кетган тўқсон олти
Уруғимсан, Ватаним...

Ўғлим, десанг осмонларга
Ғирот бўлиб учгайман,
Чамбил юртда Алпомишга
Навқар бўлиб тушгайман,
Падаркушдан пана қилиб
Улуғбегинг кучгайман,
Ғичир-ғичир — тишимдаги
Сўлиғимсан, Ватаним...

Ўтган кунинг — ўтган кундир,
Ўз бошингга етган кун,
Қодирийни берган замин
Қодирийни сотган кун.
Қўлин боғлаб,
Дилин доғлаб,
Етаклашиб кетган кун,
Воҳ болам! — деб айтолмаган
Дудуғимсан, Ватаним.

Ёнингда қон йиғлаган бир
Шоирингга қараб қўй,
Гар Қўқонга йўлинг тушса,
Детдомларни сўраб қўй.
Ҳеч бўлмаса Усмон хокин
Келтирмоққа яраб қўй,
Олисларда қуриб қолган
Қудуғимсан, Ватаним...

Сен шохлари осмонларга
Тегиб турган чинорим,
Ота десам,
Ўғлим деб,
Бош эгиб турган чинорим.
Қўйнимдаги ифтихорим,
Бўйнимдаги туморим,
Ўзинг менинг улуғлардан
Улуғимсан, Ватаним!

ИНШААЛЛОҲ

Ўзбекистон, бўйи-бастинг кўрсат энди,
Паҳлавоним, етди сенга навбат энди,
Олам узра ҳилпирасин абад энди —
Соҳибқирон Темур туғи — яшил байроқ,
Иншааллоҳ!

Эрк дегани ўзи келиб эшик қоқмас,
Жон чекмасанг осмонлардан омад ёғмас.
Қаторингда ботирларинг бўлсин оғмас,
Гурқирасин Алпомишлар ўтган тупроқ,
Иншааллоҳ!

Қадим Олтин бешик авлоди масканисан,
Алишерлар, Улуғбеклар ватанисан.
Яшнагани — ўз аслига қайтганисан,
Турон юртда ёнсин қайта сўнган чироқ,
Иншааллоҳ!

Алла айтсанг айвонингда ухлар қуёш,
Сенга мудом иймон йўлдош, ислом йўлдош.
Бор бўлсин шу қирқ ўрим соч, ўсмали қош,
Оқ яктагу беқасам тўн, шоҳи белбоғ,
Иншааллоҳ!

Тотув юртда янтоқ ўзин тоғ айлагай,
Бир-бирини қўллаган эл кам бўлмагай.
Болалари Туркистонни боғ айлагай,
Абад яшар, хазон билмас энди бу боғ,
Иншааллоҳ!

ТАВАЛЛО

Ўтганга бер, худойим,
Кетганга бер, худойим.
Озодликни қадрига
Етганга бер, худойим.

Хурлик қандай тансиқ сўз,
Куллик қалбга санчиқ сўз.
Хурриятни бошида
Тутганга бер, худойим.

Авайлаб ҳар япроғин,
Кўзга сурсин тупроғин.
Эркин берсанг — эрк деб қон
Ютганга бер, худойим.

Хоҳ зиёли, хоҳ косиб,
Бўлсин унга муносиб.
Ватан берсанг, орзиқиб
Кутганга бер, худойим!..

Ризқни билган зотга бер,
Шукур қилган зотга бер.
Юртни ҳар кун зиёрат
Этганга бер, худойим.

ИСТАК

Кўз ёшлари дарё бўлди бу дунё,
Тутаб-тутаб адо бўлди бу дунё.
Тинч кунларни соғинди бир одам-да,
Урушлардан зада бўлди бу дунё

Юзинг яшнаб ой тўлгандек тўл энди,
Янги аср — шодлик асри бўл энди!..

Боқ, майсадек бағринг тўла гўдақдир,
Ҳар уйда бир бешик билан йўрғақдир.
Дуру гавҳар сўрармиди гўдақлар,
Уларга тинч парча осмон керақдир.

Янги аср, ғамга берма йўл энди,
Болалик — ободлик асри бўл энди...

Ҳар гўшанинг ўз гиёҳи, лоласи,
Ҳар кимсанинг ўз қуши, ўз даласи.
Қўй ҳолига, яйрасин бу дунёда,
Бир бор яшар ахир, одам боласи.

Асрларнинг нурли асри бўл энди,
Янги аср — хурлик асри бўл энди!..

Чирой очсин дардқаш менинг элим ҳам,
Соддадил, заҳматқаш менинг элим ҳам.
Элат эмас, миллат бўлсин бирлашиб,
Дунёда меҳнатқаш менинг элим ҳам.

Янги аср, кел менга бер қўл энди,
Бирдамлигу бирлик асри бўл энди!

БИР КУНИ

Бир куни
Бир алвон
Замон келади,
Замин узра
Омон-омон бўлади.
Ўн йилми,
Юз йилми ўтиб орадан,
Урушлар,
Низолар кетиб орадан,
Тўплар
Адирларда буғдой ўради,
Танклар
Далаларда пахта теради.
Миллатлар,
Элатлар
Оқ тан, қора тан —
Ҳаммаси
Ҳазрати инсон бўлади!
Олам гулистон бўлади
Бир куни.
Шоирлар-чи, бобо,
Шоирлар нима бўлади?
Шоирларнинг шодликдан
Юраклари ёрилиб ўлади!

ЎЗБЕКМОМО

Фаришталар файзи ёғар юзларингдан,
Аримасин қувонч энди, Ўзбекмомо.
Юрсанг офтоб эргашади изларингдан,
Офтоб бўлиб нур соч энди, Ўзбекмомо.

Келди қайтиб ёт юртлардан карвонларинг,
Қўнғироғи кўксингдаги армонларинг.
Ўзингники ўзинг ёпган ширмонларинг —
Сенга тегмас қирмоч энди, Ўзбекмомо.

Саробларга сажда қилдик етмиш йил биз,
Йўқ Ватанни Ватан билдик етмиш йил биз.
Чин Ватаннинг пойларига чўкайлик тиз,
Сен йўл бошла, йўл оч энди, Ўзбекмомо.

Эй сен ҳикмат диёри, эй сирли бағир,
Не даҳога йўл кўрсатдинг ўзинг, ахир.
Темурга ҳам алла айтган ўзинг, ахир,
Қайтар қалбга ишонч энди, Ўзбекмомо.

Озод юртда, обод юртда бор келажак,
Хур ўлкага мудом йўлдош, ёр келажак.
Ҳали не-не Алпомишлар туғилажак,
Бахтинг бошга гултож энди, Ўзбекмомо.

Тўкилмасин сочингдаги битта толанг,
Омон бўл сен, омон бўлсин дашту даланг.
Чўпон боланг, дехқон боланг, султон боланг —
Кел, дуога қўл оч энди, Ўзбекмомо!..

ТУРКИСТОН МАДҲИЯСИ

Кўк ёришгай туғишганлар топишганда,
Кенгашганга тор дунёлар кенг бўлади.
Бўлар элда ботирлар от чопишганда,
Тоғлар чўкиб тўпигига тенг бўлади.
Кучоқ очиб дийдорига чиқ, Туркистон,
Тарқаб кетган болаларинг йиғ, Туркистон!..

Кундай кулиб-тўлмоқ учун яралгансан,
Хур эдинг, хур бўлмоқ учун яралгансан.
Бир Онанинг кўкрагидан оқ сут эмиб,
Бир Отанинг этагидан таралгансан.
Сиғиб келган кучоғингга сиғ, Туркистон,
Тарқаб кетган болаларинг йиғ, Туркистон.

Қайтганинг рост бўлсин қадим Туронингга,
Кўз тегмасин қайтган мулки давронингга.
Бўлинганнинг бутун ризки бўлинади,
Олтовлон бир бўлсанг йўлар ким ёнингга?..
Олтин бешиқ, олмос шамшир-тиғ Туркистон,
Тарқаб кетган болаларинг йиғ, Туркистон.

Ярим дунё — ёйсанг бутун қанотларинг,
Чавандозинг кўмсаб кишнар Ғиротларинг.
Қаддинг кўтар, кўкрагинг кер кўкалдошим,
Мадад бўлсин руҳи азиз аждодларинг.
Мағрур чинор, яшил байроқ — туғ Туркистон,
Тарқаб кетган болаларинг йиғ, Туркистон.

Сиғиб келган кўрғонингга сиғ, Туркистон,
Тарқаб кетган болаларинг йиғ, Туркистон.
Олтин бешиқ, олмос шамшир-тиғ Туркистон,
Дунё бўлиб дунёларга чиқ, Туркистон!..

ТАЛАБАЛАР МАДҲИЯСИ

Алп ўғлонлар ўлкаси бу кўҳна Турон,
Қалқонлари, қанотлари, илм истанг.
Ярим жаҳон бунёд этган Соҳибқирон,
Алишернинг авлодлари, илм истанг.

Тахтдан тушганда ҳам отдан тушмай юрган,
Аждодингиз уй қурмаган — Давлат қурган.
Юрти учун елкасида тоғлар сурган,
Рустамлари, Фарҳодлари, илм истанг.

Кўз очгандан кезиб етти баҳри уммон,
Етти тилда сўйлашган биз тили бийрон.
Ватанида Тожмаҳаллар тиклар султон —
Бобурлари, Беҳзодлари, илм истанг.

Ҳақ йўлида сиз илмнинг умматлари,
Халқ йўлида ҳидояти, ҳимматлари.
Мадад бўлсин Яссавийнинг ҳикматлари,
Бобо Машраб баётлари, илм истанг.

Илм истанг, изингиздан ибрат ёғсин,
Ихлосингиз, шахдингиздан шиддат ёғсин.
Ортингиздан мағрур-мағрур миллат ёғсин,
Мулки Турон нажотлари, илм истанг.

Алп ўғлонлар ўлкасидир Ўзбекистон,
Эрки элнинг қанотлари, илм истанг.
Ярим жаҳон бунёд этган Соҳибқирон,
Алишернинг авлодлари, илм истанг.

ПОСБОНЛАРМИЗ

А лпомишнинг авлодлари,
Юрагида асрар юртин.
Йигит борки — миллат омон,
Йигит борки — кўрғон бутун.

Юртга жони қалқонлармиз,
Биз тинчликка посбонлармиз!..

Райҳонлари сочиб ифор,
Биз кўз очиб кўрган диёр.
Киндик қони томган тупроқ —
Ватандан ҳам азиз не бор?..

Шу юртга чин ўғлонлармиз,
Биз тинчликка посбонлармиз!..

Ватан бизни ардоқлагай,
Биз Ватанни асрагаймиз.
Буюк Соҳибқирон ҳаққи,
Ғанимга бош эгмагаймиз.

Жангда марди-майдонлармиз,
Биз тинчликка посбонлармиз!..

УРУШ БЎЛМАСИН

Дунё-дунё бўлиб яралди қачон,
Ҳаёт оҳанглари таралди қачон.
Зулмат ёруғликни кўролди қачон...
Нима бўлса бўлсин, уруш бўлмасин.

Баҳор келганини билмасам майли,
Қирларда лолалар термасам майли.
Майли, хандон кулиб юрмасам майли,
Нима бўлса бўлсин, уруш бўлмасин.

Балки умрим узун, балки қисқадир,
Майли, билмай ҳузур, ҳаловат надир.
Майли, меҳнат қилсам — топмасам қадр,
Нима бўлса бўлсин, уруш бўлмасин.

Наҳот ғаним билса одам одамни,
Куйдириб кул қилса ёруғ оламни?
Мен кимга ишондим азиз боламни —
Нима бўлса бўлсин, уруш бўлмасин.

ПОСБОНЛАР

Сизда ором қайда,
Сизда тин қайда.
Сиз тўйиб ухлаган битта тун қайда.
Эл-юрт оромини асраган зотлар,
Эл меҳри асрасин Сизни ҳар жойда!..

Сизни учратаман тоғда, далада,
Хизматда ҳамиша — қорда, жалада.
Сизга сабот берсин, Сизга куч берсин,
Буюк зотлар руҳи шундай паллада...

Ҳар кун офтоб билан соғ кўришиб юз,
Уйдан омон чиқиб, омон қайтингиз.
Ризқи улуг бўлсин, кўкси улуг бўлсин,
Хонадонингизу мамлакатингиз.

Йўллар равон бўлсин, йўллар оқ бўлсин,
Баҳор майсалари кўкчироқ бўлсин.
Бурчга садоқатли эй фидойилар,
Поклигингиз Сизга кўзмунчоқ бўлсин!..

Сизда ором қайда, сизда тин қайда,
Сиз тўйиб ухлаган битта тун қайда.
Эл-юрт оромини асраган зотлар,
Эл меҳри асрасин Сизни ҳар жойда.

ЧАМАНИСТОНИМ

Она юртим Ўзбекистоним,
Пойларингга садқа бу жоним.
Дунёлари ичра бир дунё,
Ўхшаши йўқ чаманистоним.
Юрагимда бир орзу, ҳавас —
Сенга содиқ ўғил бўлсам бас!..

Бешигимни тебратган ўзинг,
Алла айтиб ухлатган ўзинг.
Уйдан чиқсам остона ҳатлаб,
Ҳар лаҳзада сўратган ўзинг.
Юрагимда бир орзу, ҳавас —
Сенга содиқ ўғил бўлсам бас!

Кезиб чаман-чорбоғларингни,
Ичдим зилол булоқларингни.
Эрка бўлиб, эркингни куйлаб,
Оқлай дейман ардоқларингни.
Юрагимда бир орзу, ҳавас —
Сенга содиқ ўғил бўлсам бас!..

Она юртим Ўзбекистоним,
Пойларингга садқа бу жоним.
Дунёлари ичра бир дунё,
Ўхшаши йўқ чаманистоним.
Юрагимда бир орзу, ҳавас —
Сенга содиқ ўғил бўлсам бас!

ВАТАННИ СЕВИНГ

Кимлардир кафтида гул ушлаб юрар,
Кимнингдир қўлида палахмон тоши.
Чайқалиб турганда дунё гулдираб,
Юртнинг пойидадир йигитнинг боши.

Севсангиз, аввал шу Ватанни севинг,
Сўнг шахло кўз-у гулбаданни севинг!..

Унутманг, бу кўхна чархи фалакда
Ватандан бошқаси ҳаммаси майда.
Кўнгилда орзудек осмон мусаффо,
Тупроқ тинч бўлмаса, муҳаббат қайда!..

Севсангиз, аввал шу Ватанни севинг,
Сўнг шахло кўз-у гулбаданни севинг.

Чорласа сиз кўрғон бўлинг, тош бўлинг,
Суянг бир-бирингиз, елкадош бўлинг.
Қани ким ботиниб бир сўз айтолгай,
Битта жон, битта тан, битта бош бўлинг.

Севсангиз, аввал шу Ватанни севинг,
Сўнг шахло кўз-у гулбаданни севинг.

Шу юрт тинч — йўқ дилда санчиқларингиз,
Қиқирлаб юришар қаллиқларингиз.
Ёр-ёрлар ярашар, тўйлар ярашар,
Ярашар тўқликка шўхликларингиз.

Севсангиз, аввал шу Ватанни севинг,
Сўнг шахло кўз-у гулбаданни севинг!

Abdulla Qodiriy nomidagi

aloyat

10/15/17 92

ДУНЁ

Менга боқиб мийиғида кулган дунё,
Мени тупроқ, ўзни осмон билган дунё.
Сени момом чўмилтирган ювиб-тараб,
Сени бобом тетапоя қилган дунё!..

Эй, ўтмишдан ўтган кунин сўрамаган,
Ўзбек борса ким қўлига қарамаган?
Ботирлари кул бўлишга ярамаган,
Сулвлари бўйнига осилган дунё!

Мозий маним боримни ёд этиб сийлар,
Дилин обод, руҳларин шод этиб сийлар —
Шоҳ Ғаззолий, шоҳ Табризий, шоҳ Румийлар
Чориғини елкасига илган дунё.

Сен сиғинган ўша жондин ортиқ сенга —
Тоғмаҳал ҳам бир бобомдан тортиқ сенга.
Кулма менга, иддаолар қилма менга —
Тўққиз кунда Темур босиб олган дунё!

Юзларингни ёритган шу шарқ зиёси,
Дардларингни аритган шу шарқ зиёси.
Синонинг этагин ўпиб Оврупоси,
Амриқоси Берунийдан қолган дунё.

Менинг кўшким кўқда — унга етмайди қўл,
Менинг кўрким кўнгил, унга элтгай бир йўл.
Тирикман мен, кел истасанг муридим бўл —
Сен исломдан иймон дарсин ўрган, дунё!..

* * *

Биз барҳаёт сиймо деган ўша ўлмас
Алишернинг авлодлари — алла билмас.

Учди Чамбил кўлларида сўнги ўрдак,
Алпомишлар ётган бешик энди эртак.

Ўз боласи Улуғбекка қилич солди,
Шоҳ боласи бўлиб бир кўк юлдуз қолди.

Чақмоқ бўлиб келди Бобур, кетди Бобур,
Ўзбек энди ўз уйида ҳам мусофир.

Бир боши ҳеч қовушмагач, ҳатто Машраб
Девона ҳам ўз юртини кетди ташлаб.

Топинг қани Кўқонида суратини,
Ўзбек қувди, уйғур кўмди Фурқатини.

Фурқат уйғур деганим йўқ, берайин шарҳ —
Ўз боласин ўзи кўмсин дейман ҳар халқ.

Ўтганларни ўйлаб дилда дарди пинҳон,
Ойбек ўтди, Ғафур Ғулум, Шукур Бурҳон.

Бу дунёда ҳар кимса ўз ризқин терсин,
Элим, сенга инсоф берсин, инсоф берсин.

Кўй, йиғлатма айтиб эски ашулангни,
Ҳеч бўлмаса асра энди Абдуллангни!

ЎЗБЕКМАН

Оқ яктаги янглиғ оппоқ муроди,
Ҳар яхшига жони қурбон ўзбекман.
Насли улуғ соҳибқирон зурёди —
Довруғи дунёга дoston ўзбекман.

Юрт йўлласа тулпорлари қир ошган,
Ўттиз ўлка атрофида бирлашган.
Юлдуз билан фуқародек сирлашган —
Ҳазрати Улуғбек султон ўзбекман.

Зиё оққан мен юрган йўл — йўлакка,
Шому Ироқ зор термулган ўзбекман.
Дунёларни ўрантирган ипакка —
Тилла қўнғироқли карвон ўзбекман.

Шоҳликни умргузарликда ўтказган,
Навкар билан ниҳол эккан, ер қазган.
Жанглар аро фурсат топиб шеър ёзган,
Тоғмаҳаллар қурган гирён ўзбекман.

Эл қўлласин энди бу юрт эгасин,
Истагим — у ҳеч кимга бош эгмасин.
Адл бўйи-бастига кўз тегмасин,
Шу юрт учун кўкси қалқон ўзбекман!

Оқ яктаги янглиғ оппоқ муроди,
Ҳар яхшига жони қурбон ўзбекман.
Насли улуғ соҳибқирон зурёди —
Довруғи дунёга дoston ўзбекман.

МАҲАЛЛИЙЧИЛИК

Тошни сув кемирар. Сувни қаро ер,
Ерни каламушлар кемирганин кўр.
Даштда жайронларни қийратади шер,
Ўзбекни қийратар маҳаллийчилик.

Майсаларни қуёш қовжиратади,
Қуёшни булутлар тентиратади.
Булутларни шамол довдиратади,
Ўзбекни қийратар маҳаллийчилик.

Тоғларни тўғонлар йиқиб қуриитар,
Боғларни хазонлар сиқиб қуриитар.
Хазонларни кузлар йиғиб қуриитар,
Ўзбекни қийратар маҳаллийчилик.

Чехранг бир хил ахир, бир хил забонинг,
Ватанинг бир ахир, бирдир маконинг.
Қўйгил Қўқонингни, қўйгил Сурхонинг,
Ўзбекни қийратар маҳаллийчилик!

Жайхун катта дарё, Сир катта дарё,
Эркин дарё эди, хур катта дарё.
Минг ирмоққа кўчган бир катта дарё —
Ўзбекни қийратар маҳаллийчилик.

Тенг бўлайлик, тенгга теголмас ҳеч ким,
Аҳил бўдсак бизни енголмас ҳеч ким.
Азиз бошимизни эголмас ҳеч ким,
Ўзбекни қийратар маҳаллийчилик.

АЖАБ ДУНЁ

Икки буюк шоир, икки мусофир —
Навоий Ҳиротда, Қобулда Бобур.

Сизни ўйлатмасми бу жумбоқ, бу сир —
Навоий Ҳиротда, Қобулда Бобур...

Буни тасодифми атайин, айтинг,
Қитмир қисмат ҳукми дейинми ё бир?
Кўриб қўй, Туркистон, икки шоҳ
байтинг —
Навоий Ҳиротда, Қобулда Бобур.

Жафо этганга ҳам жабр этмадик,
Гадони сийладик гоҳо, худо бир.
Даҳоларимиз қадрига етмадик —
Навоий Ҳиротда, Қобулда Бобур.

Ер ёнар жаҳаннам Афғонда ял-ял,
Қулранг кўрпа янглиғ булут ёнодур.
Ёнар не тиклаган бўлса бир маҳал
Навоий Ҳиротда, Қобулда Бобур.

Икки буюк ҳикмат, икки хуш забон,
Икки буюк дилдан йўқдир садо бир.
Биз ғанимга бежанг топширган
кўрғон —
Навоий Ҳиротда, Қобулда Бобур.

Учрашишмаганди улар ҳаётда,
Ётурлар ёнма-ён икки лаҳадда.
Нима дейсиз энди, ҳаёт — ҳаёт-да —
Навоий Ҳиротда, Қобулда Бобур!

ТУРНАЛАР

Иссиқ-иссиқ юртлар излаб,
Ўтаётир турналар,
Ҳамдаму ҳамюртлар излаб,
Кетаётир турналар...

Ҳолидан бўлмай оғох,
Қилдик гуноҳ, қилдик гуноҳ,
Қалбию қаноти музлаб,
Кетаётир турналар.

Хўшлашиб қуёш билан,
Қароғи тўла ёш билан,
Йиғлатиб, ўзлари йиғлаб,
Кетаётир турналар.

Меҳр-оқибат сўраб,
Ширин калом, суҳбат сўраб,
Кўзга кўринмай олислаб,
Кетаётир турналар.

Руҳи кўкларни қучиб,
Қўнмоққа жой танлаб учиб,
Битта-битта ер бағирлаб,
Кетаётир турналар.

Қуш эмас, хуллас калом,
Бири бобом, бири момом.
Жонлари жаннатни кўзлаб,
Кетаётир турналар!..

Иссиқ-иссиқ юртлар излаб,
Кетаётир турналар.

ТОШКЕНТ

Ҳар кўчангни бир ҳикмати, сири бор,
Ғафур Ғулом, Ойбекдаин пири бор.
Ризқ-барака, тотувликдир ниятинг,
Меҳр-оқибат шаҳрисан, Хизири бор.
Қайда юрсам қучоғига шошганим,
Онажоним менинг — шаҳри Тошканим.

Аброрларинг саҳналарни титратган,
Шукур Бурҳон тош дилни ҳам йиғлатган.
Бир қўлида юртни, битта қўлида
Қодирийнинг бешигини тебратган.
Қайда юрсам қучоғига шошганим,
Меҳрибоним менинг — шаҳри Тошканим.

Шаҳри нон дейдилар, шаҳри қуёшсан,
Яхши ният ҳар кўнгилга йўлдошсан.
Дунёларни чорлаб чаман бағрига,
Озод элнинг орзусига сирдошсан.
Қайда юрсам қучоғига шошганим,
Қадрдоним менинг — шаҳри Тошканим.

Жарангласин шодлик кўшиқ-қуйларинг,
Нурга тўлсин осмонўпар уйларинг.
Осмонинг тинч бўлсин мудом илойим,
Мангу бўлсин байрамларинг, тўйларинг!
Қайда юрсам қучоғига шошганим,
Хур маконим менинг — шаҳри Тошканим.

ИФТИХОР

Ширмон кулча юзлари
Райхон исдир бу элнинг,
Узун сочли қизлари
Тўмарисдир бу элнинг.

Ўзбек қизин кимлигин,
Ким айтади мен айтмай:
Қирқ йил қирғин бўлса ҳам
Ёрин кутар миқ этмай!..

Эркин тутар бошида,
Номус дея от чопган.
Алп ўғлони қошида,
Асқартоғлар тиз чўккан.

Ўзбек ўғлин кимлигин,
Ким айтади мен айтмай.
Майдонларни титратган,
Елкалари ер ўпмай!..

Гулга чўмсин излари,
Эрки йўлдош, ёр бўлсин.
Шундай юртнинг қизлари,
Ўғлонлари бор бўлсин!..

МУҲАММАДҚОДИР

Бобурдан меросми
Кўзингдаги чўғ,
Эй сен мушти қаттиқ,
Кўнгли бўш бола.
Яшил ўрмонларда
Улғайганинг йўқ,
Сенинг ҳам кўз очиб
Кўрганинг — дала.

Ўзи яйрамаган
Сени яйратиб,
Отанг саҳар келиб,
Кетган саҳарда.
Онанг пахта терган
Сени ухлатиб,
Толларга осилган
Беланчакларда.

Бахтиёр болалик
Кечаги эртақ,
Юраги увишган,
Кўзи ачишган.
Сенинг ҳам кўлингга
Беришиб этак,
Сенинг ҳам устингдан
Дори сочишган.

Асл чемпион ҳар
Ўзбек бўлолган,
Даладир дунёда
Асли катта ринг.
Дехқоннинг кўлига
Кишанлар солган,
Миллат душманлари
Сенинг рақибинг.

Зарбингдан қалқисин
Кулаётганлар,
Юмшоқ ўрnidан бир
Туриб қўйсинлар.
Ўзбекнинг ишини
Ўйлаб топганлар,
Ўзбекнинг муштини
Кўриб қўйсинлар!..

Кураш тўйларга кўрк,
Сайилда эрмак,
Билакларга бердик
Хирмонларда тоб.
Японнинг эгнида
Бизларнинг яктак,
Пахтамиз Муҳаммад
Алига қўлқоп.

Бизнинг устозимиз
Имон ва ихлос,
Асли-ку мақтаниш
Эмас бизга хос —
Ўн икки ёшида
Кўзлари чақнаб,
Бобур йўлбарс билан
Олишгани рост.

Кимлардир бизларни
Қўшмасди сафга,
Муштингда миллатнинг
Номуси жодир —
Қай рақибни йиқсанг,
Улар тарафга
Бир кулиб қараб қўй,
Муҳаммадқодир.

Денгиз бўлиб жўшгин,
Дарё бўлиб қалқ,
Кетсин кўнгиллардан
Ранжлар озори.
Сенинг суянчиғинг
Ортингда бир халқ,
Сенинг мураббийинг —
Миллат сардори.

Қадоқ битган панжа
Зарби шунақа!
Кетмон тутган панжа
Зарби шунақа!
Ҳабашмисан,
Фаранг,
Тур эй оғайни,
Ўзбекнинг анжанча
Зарби шунақа!

Ҳаёт асли кураш,
Ҳаёт асли жанг,
Янги зафарларга
Йўлласин сени.
Тўн кийиб қачонки
Майдонга чиқсанг,
Паҳлавон Маҳмудлар
Қўлласин сени.

Мен булбул эмасман,
Мен бир жайдари,
Кўнглимга сиғиниб
Бир қалам сурдим.
Худодан сўрайман:
Сенинг сингари,
Қодир ўғлонлари
Кўпайсин юртим!..

УРУШ ЙИЛЛАРИНИНГ ЖОНОН ҚИЗЛАРИ

Қахрамон йигитлар урушга кетди,
Чўғ бўлиб ёндириб қолди излари.
Оловлар ичида бўйингиз етди,
Уруш йилларининг жонон қизлари.

Муҳаббат, муҳаббат, илоҳий маъво,
Сизга ёр васлини кўрмади раво.
Хатларга термулиб умрингиз ўтди,
Уруш йилларининг жонон қизлари.

Қадоққўл юртимнинг Зулайҳолари,
Дилбарлари, Дилдор, Дилраболари.
Йиғидан қизарган шаҳло кўзлари —
Уруш йилларининг жонон қизлари.

Қорлар кечиб юриб кўсаклар терган,
Сепини тўп қилиб фронтга берган.
Йигит кўрган ҳамма балони кўрган,
Уруш йилларининг жонон қизлари.

Замин минг айланса, айланса замон,
Яхшини яхши деган, ёмонни ёмон.
Муҳаммад Юсуф энг тансиқ сўзлари —
Уруш йилларининг жонон қизлари.

ТОШКЕНТ

Эй қуёшга қариндош шаҳар,
Тингламассан балки арзимни —
Қирқ йил қуллуқ қилсам ҳам агар
Узолмасман сендан қарзимни.

Туни ёруғ, тонглари илиқ,
Шаҳарларнинг султони сенсан.
Юзи қизил олмадай тиниқ
Лобар қизлар макони сенсан.

Бисотимда топилмас зарим —
Ёшлигимнинг ҳамроҳи ҳам сен.
Хиёбонга томган ёшларим —
Илк севгимнинг гувоҳи ҳам сен.

Эй кўксимга ўрнашиб қолган,
Меҳри улуғ борми сенчалик.
Пойига тиз чўкканим ёлғон,
Севмаганман ёрни сенчалик.

Қарзларим кўп мўмин аҳлингдан,
Аммо ўйлаб гоҳо босар ғам:
Бағринг шундай кенгки, бағрингдан
Паноҳ топгай дордан қочган ҳам...

Жоним садқа яхшиларингга,
Ёмонингга ёмонлигим йўқ.
Орзум йўлдош орзуларингга,
Сенсиз менинг омонлигим йўқ.

Сени суйган севгингга ҳамроҳ,
Кўролмаган сенга зор бўлсин.
Мени шоир қилган қумсувоқ —
Болахоналаринг бор бўлсин!

ДҮППИ

Дүппи киймай кўйди одамлар,
Бир шоир, бир носирдан бошқа.
Сочлар силлик,
Силлик қадамлар,
У оғирлик қияпти бошга.

Рост дүппилар,
Ёлғон дүппилар,
Киноларда қолғон дүппилар.
Чуст дүппилар,
Анжон дүппилар,
Мунчоқдек марғилон дүппилар.

Дүппи киймай кўйди одамлар,
Бир шоир, бир носирдан ўзга.
Мен ҳам сизга бердим саволлар,
Шляпамни бостириб кўзга.

Дүппи киймай кўйди одамлар,
Кўнгил эса кўрмоқ тусайди.
Маданият гуллаган дамлар,
Каллага эътибор тусайди.

Дүппи киймай кўйди одамлар,
На уйида ва на кўчада.
Миртемирлар, Ғафур Ғуломлар
Ечган дүппи қолди токчада.

Бу қандайин кўргулик савдо,
Дүппи киймай кўйди халойиқ.
Бошга лойиқ дүппи йўқдир ё
Бош қолмади дүппига лойиқ.

ОҚРЎМОЛ ҚИЗЛАР

Ўтиб туринг кўчамдан гоҳ-гоҳ,
Кўнгил яйрар кўрганим сари.
Эй гулбадан, эй кийикнигоҳ,
Ўзбекойим набиралари —
Ойдин қизлар, ойжамол қизлар,
Ойдан тушган оқрўмол қизлар.

Ерданми ё кўкдан сўрайми,
Пойингизга жоним берайми?
Сизни шундай кўриб қувончдан
Ёрилмаган юрак-юракми?
Ойдин қизлар, ойжамол қизлар,
Ойдан тушган оқрўмол қизлар.

Қонимдаку абад-азалсиз,
Аммо ёддан чиққан ғазалсиз.
Дарёларнинг ортида қолган
Афсонавий Тожимаҳалсиз.
Ойдин қизлар, ойжамол қизлар,
Ойдан тушган оқрўмол қизлар.

Юрса йўлга ёғдулар изи,
Париларга орзулар изи.
Сиз — онамнинг ёришган юзи,
Сиз — отамнинг йўқотган қизи.
Ойдин қизлар, ойжамол қизлар,
Ойдан тушган оқрўмол қизлар.

Ўсма ўпган қошми бу зулук,
Бунча поксиз, бунчалар суюк.
Сиз борсизки, муҳаббат ҳам бор,
Сиз борсизки, Муҳаммад буюк.
Ойдин қизлар, ойжамол қизлар,
Ойдан тушган оқрўмол қизлар.

БОСМАЧИЛАР

Олмослардан кескир эди шамширингиз,
Тутун бўлиб тўзиб кетди тақдирингиз.
Минг йигитга арзирдингиз ҳар бирингиз,
От ўйнатиб юрмадингиз, “босмачилар”.

Тупроқ тўшак бўлди, болиш эгар бошда,
Жалолиддин каби мудом жаҳонгашта.
Умрингизнинг ярми ўтди тоғу тошда,
Не кунларни кўрмадингиз, “босмачилар”.

Кўрғошинга қалқон бўлди ўт кўкраклар,
Кафан бўлди қонга ботган оқ ятаклар.
Сўнгги макон бўлди баъзан чакалаклар,
Одамдай ҳам ўлмадингиз, “босмачилар”.

Тушунмайин ким қарғади, кимлар сотди,
Кўнглингизда алам, кўзда ёшлар қотди.
Ортингиздан гоҳ болангиз тошлар отди,
Ёш деб, гина қилмадингиз, “босмачилар”.

Уйингизда сизни кутди, кел, деб, тўрам,
Келинчаклар кокиллари тарам-тарам.
Кўнгилга ёр сиғармиди юртда қарам,
Жантоҳлардан жилмадингиз, “босмачилар”.

Кенгашсангиз тор дунёлар кенг бўларди,
Эргаш ёқа бўлса, Шермат енг бўларди.
Бирлашсангиз ким ҳам сизга тенг бўларди,
Нечун ахил бўлмадингиз, “босмачилар”?

Босмачимиш... Бундай демиш қай бемаъни,
Тутмайдими бир кун уни беклар қони.
Ҳамма сиздек ўз юртини суйса қани!
Беҳуда қон тўкмадингиз, “босмачилар!”

Сиз йўқ, бунда кўтарилди дарпардалар:
Отдан тушди сариқ мўйлов саркардалар —
Бухорони тўпга тутган шармандалар...
Афсус, афсус, кўрмадингиз “босмачилар”.

Эркли элда сизни эшлаш нақадар хуш,
Сизга ҳайкал қўйса арзир майдонлар бўш.
Оқ яктақда, арғумоқлар миниб оқтўш,
Мундоқ кўкрак кермадингиз, “босмачилар”.

Субҳидамда шеърим битди, кўзим тиниб,
Пойингизга бордим кўнглим бир ўксиниб.
Тулинг энди бобо, десам, сиз хўрсиниб,
Жилмайдигиз, турмадингиз, “босмачилар”.

Қайга тарқаб кетган бўлманг, қай замонда,
Сизнинг асов қонингиз бор бизнинг қонда.
Унутмаган сизни ҳеч ким Туркистонда,
Хонларга тенг ҳурматингиз, “босмачилар”!..

Олмослардан кескир эди шамширингиз,
Тутун каби тўзиб кетди тақдирингиз.
Минг йигитга арзирдингиз ҳар бирингиз,
От ўйнатиб юрмадингиз, “босмачилар”.

МУНОЖОТ

Умр нима. Умр аслида бир юмалоқ тугмача йўл,
Тугмадан сал катгароқ ё яна бир нимача йўл.
Бешигимнинг олдидан қабрим олдиғача йўл,
Мен кетарман бир куни, наволарим, зорим қолур.

Бу узун хижрон йўлидир, бу узун азоб йўли,
Ҳар саҳар кулиб чиқиб, йиғлаб ботар офтоб йўли.
Ким учун гуноҳ йўлидир, ким учун савоб йўли,
Ҳарнадир, ҳар бирига ортимда иқрорим қолур.

Яхшилик муроди бор ҳар дилга мен жоним берай,
Яхшиларга қўлда бору йўғу имконим берай.
Кўнгли пок шогирдима булбул бу забоним берай,
Мен кетарман бир куни, зор йиғлабон торим қолур.

Мен кетарман, қолмагай тилла тахту кўшқларим,
Менга бу дунёда чин келтирди бахт кўшиқларим.
Ўзбегим уйида янграр ҳамма вақт кўшиқларим,
Ёд бўлиб айтганларим, элимда алёрим қолур.

Ол, дея бир кун эгам, осмонга учса руҳларим,
Бир ажиб мовий диёр бўйинини кучса руҳларим —
Кўк менинг кўксим бўлур, юлдузлари андуҳларим,
Гул ўпиб, гул ёпиниб ҳар дилда мозорим қолур,

Мен кетарман бир куни, наволарим, зорим қолур.

МЕНГА БЕРИНГ

Олам яралгандан бери,
Одам яралгандан бери,
Аждодларим имдодини
Менга беринг, менга беринг.

Ўғлим, деб ишонган элим,
Киндик қоним томган элим.
Туйғуларим озодини
Менга беринг, менга беринг.

Не бахт, беш юз йилдан бери,
Боқийдир бир бобом шеъри.
Беҳзод чизган сувратини
Менга беринг, менга беринг.

Қаранг, Абу Райҳон келур,
Хаста қўнгли вайрон келур.
Синонинг тиббиётини
Менга беринг, менга беринг.

Темурнимас, Чингизнимас,
Осмон тўла юлдузнимас,
Улуғбекнинг ниятини
Менга беринг, менга беринг.

Ҳиндуга мусофир ўша,
Ҳиротдаги Бобур ўша.
Фурбатдаги Фурқатини
Менга беринг, менга беринг.

Лайлиларнинг вафосини,
Мажнунларнинг нидосини,
Алпомишнинг келбатини
Менга беринг, менга беринг.

Осмонларга учгим келур,
Шоҳ Машрабни қучгим келур.
Гўрўғлининг Ғиротини
Менга беринг, менга беринг.

Ўтган куним, кетган куним,
Ўз бошимга етган куним.
Қодирийнинг пок ёдини
Менга беринг, менга беринг.

Қайда бу кун Усмон Носир,
Бағри қукун Усмон Носир.
Шоирларнинг шерзодини
Менга беринг, менга беринг.

Ерни ушлаб тўхтатаман,
Яссавий ким, кўрсатаман.
Ватан адабиётини
Менга беринг, менга беринг.

“Яшайлик бир ўзбек бўлиб,
Бир узукка кўздек бўлиб”
Деган дилнинг муродини
Менга беринг, менга беринг.

Замин ерин зўрин олинг,
Жаннатининг тўрин олинг.
Ўзбекистон ободини
Менга беринг, менга беринг.

У ҳам мени кўргай ҳали,
Кўзи ёниб сўргай ҳали:
Шу ўғлимнинг баётини
Менга беринг, менга беринг.

ЧҰЛОҚ ТУРНА

Бир оёқда чопиб келдинг,
Чўлоқ турна,
Уйим қайдан топиб келдинг,
Чўлоқ турна?

Ўзи қон бу дилни энди
Сен ҳам тирна,
Қай ёвузга нишон бўлдинг,
Чўлоқ турна?..

Келдингми, кир, остонада
Чўчиб турма,
Бор экан-да, пешонада,
Чўлоқ турна.

Бегонамас, бу кўргулик,
Бошга тушган,
Менинг ҳам қоқ юрагимга
Тош отишган.

Биз тилмочсиз бир-биримиз
Тушунгаймиз,
Шароб ичмай ака-ука
Тутингаймиз!

ЎЗБЕК

Қиёси йўқ асло, меҳри бир дарё,
Ўхшаса ўзига ўхшайди ўзбек.
Болаларига-ку билдирмас, аммо,
Дунёда болам, деб яшайди ўзбек.

Ўнта бўлса ўрни бошқа унинг-чун:
Ўғлим оташимдан яралган учқун,
Қизим парилардан чехраси гулгун,
Юзлари лолам, деб яшайди ўзбек.

Бир қўлда беланчак, бир қўлда Қуръон,
Бир елкада кетмон, бирида иймон.
Барчага баробар бир офтобсимон,
Яшнасин олам, деб яшайди ўзбек.

Момолари тетик юзга кирса ҳам,
Боболари қайси йигитлардан кам?
Набираси бўлса битта уйга жам —
Тўшак етмай, тўнин тўшайди ўзбек.

Киндик қони томган тупроқ унга шон,
Керак бўлса, бесўз бахш этару жон,
Кўкракка урмайди: Ватан деб, Ватан!
Алпомиш ўғлонга ўхшайди ўзбек.

Эҳтиром этганга эҳромлари бор,
Кеккайганга бўйин эгмайди зинҳор.
Бешик тўла жажжи Исломлари бор —
Тошўтмас қўрғонга ўхшайди ўзбек.

БЕЛБОҒ

Паҳлавон йигитча, полвон йигитча,
Димоғи осмонни олғон йигитча.
Ўзбек эканингиз ёлғон, йигитча,
Белбоғингиз қани белингиздаги?..

Узр, оғир олманг аччиқ сўзимни,
Қоқ юрагингизга санчиқ сўзимни.
Нега яшнатмайди боқсам кўзимни,
Белбоғингиз қани белингиздаги?

Асли-ку сиз тиним билмас деҳқонсиз,
Тер тўкиб ҳеч миннат қилмас деҳқонсиз.
Дунёни гуллагиб қўйган ҳоқонсиз,
Белбоғингиз қани белингиздаги?

Товонингиз ўпса арзир бу тупроқ,
Қанча ўпса шунча қарздир бу тупроқ.
Аммо ғурур керак инсонга кўпроқ,
Белбоғингиз қани белингиздаги?

Улкан пахтазордир юртнинг тўрт ёғи,
Ерни оққа ўраб бўлдингиз чоғи.
Ўша пахтангиздан тикилган шоҳи
Белбоғингиз қани белингиздаги?..

Деҳқони, чўпони, боғбони бари,
Туркийнинг тўқсон олти қабилалари.
Эй, Мирзо Бобурнинг набиралари,
Белбоғингиз қани белингиздаги?!

МАШРАБ ХИРГОЙИСИ

Донишни қийнаб тўймаган,
Ҳоли-жонига қўймаган,
Нодон билан ошиқ ўйнаган,
Пихини ёрган дунёсан.

Ўғрини сийлаб овлоқда,
Ошини мақтаб товоқда,
Тўғрини қийнаб сиртмоқда,
Лойларга қорган дунёсан.

Ўтга бостириб далани,
Сувга чўктириб қалъани,
Отадан олдин болани
Жонини олган дунёсан.

Удуғин хўрлар сенмасми —
Тўрга ўтқазиб нокасни,
От ўрнига йўлбарсни
Қўшига солган дунёсан.

Ким ҳам ишонар нозингга,
Баҳоринг ўхшар ёзингга.
Қуйларинг тушмас созингга —
Қўшиғи ёлғон дунёсан!..

Оқ рўмол ўраб отиндай,
Товланма менга олтиндай.
Бола кўрмаган хотиндай
Алласи ёлғон дунёсан!

ИЙМОН ҚЎШИҒИ

Умрнинг ҳар куни байраммас, тўймас,
Ўчар оқшоми бор олдинда чироқ.
Кўйлагинга қараб жаннатга қўймас,
Ажрим бўлар бир кун савобу гуноҳ.
Чўян дошқозонга шайтон ўт қалар,
Қутқарса бир куни иймон қутқарар.

Номинг тутган тузинг тотмай кетмасин,
Уйингда ҳар куни ёстик етмасин.
Тўртта майизингни қуш ҳам еб кетар,
Уйинг четлаб одам зоти ўтмасин.
Берк сароймас, очиқ айвон қутқарар,
Мезбонни бир куни меҳмон қутқарар.

Хор қилиб ўйнама ҳар кимса бошин,
Йигит ғарибию қизнинг ювошин.
Қўшқингни кўз-кўзлаб, зарингдан сўзлаб,
Мустарин кўзидан оқизма ёшин.
Кимда – кетар ҳусн, ким хуш бўй тарар,
Лолани хокисор райҳон қутқарар.

Ботинда бошқаю зоҳир бўлаксан,
Аввал бошқа эдинг, охир бўлаксан.
Кўнгил кўчасида, кўнгил кўйида,
Келган изга қайтиб борар йўлаксан.
Бунда ҳар ким ўзи қул — жон қутқарар,
На шох, на ҳакими Лукмон қутқарар.

ЎТАЁТГАН АСРГА

Эски Аср, эшигингни
Ёпмай тур энди,
Етар шунча югурганинг,
Чопмай тур энди.

Айт-чи, яна бут бўлгаими
Синган қаламлар,
Яна қачон қайтар юртга
Ғафур Ғуломлар?..

Отам кўриб, мен кўргандим
Ховучлаб жонни,
Менинг болам кўрадим
Шукур Бурҳонни?..

Кунинг битиб, сен ортингга
Қайтмай кетяпсан.
Чўлпонларнинг қабри қайда? —
Айтмай кетяпсан.

Кетар чоғинг айт-да ахир,
Сен бизга қараб,
Улуғларин улуғлаган
Миллатга шараф!

Йўқса бизлар буюкларнинг
Қадрин билмаймиз.
Бир амаллаб ўлдирволиб,
Кейин йиғлаймиз!..

Азизимсан,
Бахтиёримсан.
Ишонганим — вафодоримсан.
Ёлғизимсан... Умринг ўлчовли,
Қарға эса мингга киради.

Билиб юрар,
Кўриб туради.
Кузгун ажал топар бехато.
Жондан ортиқ кўраман, лекин
Сени боғлаб қўйган йўқ, ота...
Қарға эса мингга киради.

Юрак токай уриб туради?
Юрак тингай тўлса поймона.
Маъюс чехранг кўксимни ёқиб,
Сен ҳам бир кун ўтарсан, она,
Қарға эса мингга киради.

Йиллар бизни ўриб туради,
Уйда, йўлда, шошиб-шошмасдан.
Хайрлашиб-хайрлашмасдан,
Эриб, оқиб ўтаверамиз.
Қарға эса мингга киради.

Сочгум гулдай дунёга меҳрим,
Токи юрак уриб туради.
Сен абадий яшайсан, шеърим —
Қарға эса мингга киради.

БОБОДЕҲҚОНИМ

Ер айланар,
Ер айланар,
Ер югуриб тинмайди,
Яктагингинг энгларидан
Тер югуриб тинмайди,
Кўлинг тегмай бу дунёда
Битта гиёҳ унмайди,
Тин билмаган жоним менинг,
Бободехқоним менинг.

Офтоб чиқар,
Офтоб ботар,
Чўғлар сочиб танангга,
Бир кунгина бормай қўйсанг
Нима қилар далангга?..
Бир шонача парвоналар
Бўлолмайсан болангга,
Ташнаи нолоним менинг,
Бободехқоним менинг.

Иш дегани фақат сенга
Чиққанми ё эй мўмин,
Қора меҳнат йўрганингдан
Юққанми ё эй мўмин?
Онанг сени пахтазорда
Туққанми ё эй мўмин?..
Қадокқўл – товоним менинг,
Бободехқоним менинг.

Ёруғ юзим,
Кўк ёришиб
Кетгайдир бир жилмайсанг,
Дунёларни оққа ўраб
Кўйганингни билмайсан.
Уйингда ҳам,
Тўйингда ҳам
Пайкалингни ўйлайсан,
Содда дил – имоним менинг,
Бободехқоним менинг.

Ким қўйибди чўл бағрида
Бўстонларни яратиб,
Қора денгиз бўйларида
Ким кезар жон яйратиб.
Минбар тўла гапга чечан
Нотиқларни сайратиб,
Ўзи безабоним менинг,
Бободехқоним менинг.

Шийпонларда ўлтирардинг
Кўтаролмай белингни,
Семиз вакил мактабидан
Ҳайдаб келди ўғлингни.
Кеч куз эди, ечиб бердинг
Эгнингдаги тўнингни:
Ол, кийвол, полвоним менинг...
Бободехқоним менинг.

Болажоним,
Сен-ку келдинг,
Жонинг ачиб отангга,
Ҳатто сенинг меҳнатингни

Билмадилар, аттанг-а,
Пўчоқни ҳам пахта қилиб
Топпширганлар Ватанга!..
Топпгани талоним менинг,
Бободехқоним менинг.

Олам яралгандан буён
Дехқон кимни алдабди,
Дехқон қўлин қабартирган
Кетмон кимни алдабди.
Ўзбегимнинг пешволари
Ўзбегимни алдабди...
Оҳ, лолу хайроним менинг,
Бободехқоним менинг.

Соддадилим,
Сен-да суйиб
Ишонгандинг уларга,
Тонгни тонгга улаб меҳнат
Қилдингни тулкиларга.
Бир қўлингнинг фурсати йўқ
Бир қўлингни силарга,
Меҳнати армоним менинг,
Бободехқоним менинг.

Жоним бобом,
Гапир сен ҳам
Бундоқ холо аҳволинг,
Балиқ бўлиб уватларда
Сузиб юрар хаёлинг.
Сени сотган олчоқларга
Йўқмиди бир саволинг?..
Эҳ, оғир карвоним менинг,
Бободехқоним менинг.

Нега хомуш ерга боқдинг,
Бўйингдан айланайин,
Шу топда кўнглингдан кечган
Ўйингдан айланайин:
Арпа эккан – арпа ўрар,
Буғдой эккан – буғдойин!..
Ҳалол тузу ноним менинг,
Бободехқоним менинг.

Замин аро тирикликни
Бор қилгувчи ўзингсан,
Ё гулизор
Ё ташнаи
Зор қилгувчи ўзингсан.
Оби ҳаёт таратгувчи
Буюк сувчи ўзингсан,
Тинчликка посбоним менинг,
Бободехқоним менинг.

Сен ҳамиша ҳақ томонсан,
Сен ҳақиқат томонсан,
Инсон зотин ёруғликка
Етакловчи сорбонсан.
Ўзинг бемор,
Ўзинг табиб,
Ўзинг малҳам, дармонсан,
Бағри кенг осмоним менинг,
Бободехқоним менинг.

Ер айланар,
Ер айланар,
Ер югуриб тинмайди,
Сенинг ойдек юзларингдан
Тер югуриб тинмайди.
Кўлинг тегмай бу дунёда
Битта гиёҳ унмайди,
Тин билмаган жоним менинг,
Бободехқоним менинг.

Элим ризқи мудом сенинг
Пешонангнинг терида,
Элим ризқи етилгайдир
Юрагингнинг қўрида.
Савлат тўкиб ўтирганим
Қурултойлар тўрида —
Беқасам чопоним менинг,
Бободехқоним менинг.

Мен ҳам сенинг тузи нонинг
Ичиб юрган болангман,
Шоирман деб қушдай қўниб,
Учиб юрган болангман.
Ўзинг билан пайкалда сув
Кечиб юрган болангман —
Сенга бу дostonим менинг,
Бободехқоним менинг!

ҚОРА ҚУМҒОН

Момом сенга олов ёққан,
Қора қумғон, қора қумғон.
Бобомни ҳам ўзинг боққан,
Қора қумғон, қора қумғон.

Онам қошида тиз чўккан,
Қора қумғон, қора қумғон.
Отамнинг қўллари теккан
Қора қумғон, қора қумғон.

Куним сенсиз ўтар, аммо,
Қўлим кўкка етар, аммо,
Қора қумғон, чойингдан бер,
Қора қумғон, қора қумғон.

Улар паймонаси тўлгач,
Удумлари унут бўлгач,
Уйимда мунгайиб қолган,
Қора қумғон, қора қумғон.

Келар даврон, кетар даврон,
Ўзингдан ўзга йўқ армон.
Ўзингдан ўзгаси ёлғон,
Қора қумғон, қора қумғон.

Куним сенсиз ўтар, аммо,
Қўлим кўкка етар, аммо,
Қора қумғон, чойингдан бер,
Қора қумғон, қора қумғон.

ХУДБИНГА

Ким-кимга соҳиби санжарман, дейди,
Сим-симга мақтаниб — ханжарман, дейди.
Кумурсқа ҳам ўзин аждарман, дейди.
Мен нима ҳам дердим.

Бол берган қўлингга найзасин санча,
Қилган яхшилигинг билмаган қанча.
Оқилларин талар гала тирранча,
Мен нима ҳам дердим.

Имон йўқ гўшада эҳром қайдадир,
Қалбга таскин қайда, ором қайдадир.
Магар жондан кечгин, нима фойдадир?..
Мен нима ҳам дердим.

Менинг ёзганларим шунчаки ҳавас,
Менга дилим пошшо — шеърларим эмас.
Шоир — сен, десам ҳам қўймасанг, нокас,
Мен нима ҳам дердим.

Отамдан қолмаган бу назми сўлгин,
Мен боғда гул эмас — тоғдаги юлғун.
Қўлингдан келса бор, Навоий бўлгин!..
Мен нима ҳам дердим.

ЯНГИ ЙИЛ КЕЧАСИ

Кўнгил маъюс тортди йилнинг сўнгида,
Билмам, ниманг билан сеҳрладинг қор.
Бугун қуппа-қундуз, кўзим ўнгида,
Яна бир ёшимни ўғирладинг, қор.
Қирқинчи қасримга ўтайми энди,
Кечаги ёшлигим эртақми энди?..

Баҳорим етгудек қўлим узатсам,
Етолмай дилимни не деб юпатсам.
Лайлакқор, азизим, ғалат байрам бу —
Кулиб кузатсамми, йиғлаб кузатсам...
Дардим жим ичимга ютайми энди,
Кечаги ёшлигим эртақми энди?

Сўранг, севинчимдан ўкинчим кўпроқ,
Сендан-да кўмушроқ сочимдаги оқ.
Йилим келмай туриб, йилим кетмоқда,
Кўзда табассум-у киприкда титроқ.
Мен ҳам сал шошдим-да, қайтайми энди,
Кечаги ёшлигим эртақми энди?

Янги йил,
Келавер қандай келсанг ҳам,
Кимлар етди сенга, кимлар етмади.
Сен янги йўлдошсан, сен янги ҳамдам,
Йўқлаб келганингни ўзи бир байрам.
Қулоғинга бир гап айтайми, энди,
Кечаги ёшлигим эртақми, энди?

БОР БЎЛ

Бор бўл бағримда мудом,
Ўтли имоним менинг.
Қон бўлиб кетганда ҳам
Танамда бу жоним менинг.

Менга бу жаҳон надир,
Шухрат надиру шон надир.
Топмасам-топсам қадр,
Булбулдир забоним менинг.

Аҳли ағёрлар яшанг,
Пашшадин филлар ясанг.
Сиз туфайли бўлмаса
Бўлмасин хуш оним менинг.

Эй юрак, эй сен юрак,
Менга сендек дўст керак.
Йўқ бугун сендан бўлак
Бир меҳрибоним менинг.

Бор бўл, эй тупроқ далам,
Сенга таъзим, сенга салом.
Сочлари оппоқ онам —
Ўзбекистоним менинг.

ШЕЪРИЯТ — БУ...

Шеърият бу — қадим буюк
Сўқмоқ экан,
Кийик сўқмоқ экан, кийик
сўқмоқ экан.

Ширин азоб экан, жонни
Ёқмоқ экан,
Бир қўлда гул, бир қўлингда
чақмоқ экан.

Юрагим-ей, бошлаб келдинг
Мени қайга?
Бағрим ўхшар пора-пора
Бўлган найга.

Кўнглим сезар — бу сўқмоқдан
Ўтолмайман,
Қайтиб кетай десам, қайтиб
Кетолмайман.

Чақиртошлар товонимдан
Тишлаб олган,
Қўлларимдан кийикчалар
Ушлаб олган.

ОРЗУ

Туғилмасдан олдин мен
Чиқиб арши аълога,
Ойни ўпиб, қолдим мен
Юлдузлардан балога.

Туғилгандан то шу дам,
Қўмсаб кеча-кундузлар,
Ой қани, деб йиғласам,
Ғийбат қилар юлдузлар...

Ҳиқиллама, ҳей юрак,
Дунё билан ишим йўқ.
Бўлса менга Ой керак,
Юлдузларга ҳушим йўқ!

ЮРАК

Юрак, ёмон экансан,
Қип-қизил қон экансан.
Кун йўқ экан менга ҳеч,
Сенки омон экансан...

Қиз суйдинг — бўлди армон,
Этакка тўлди армон.
Бўлди, сени кўксимдан
Юлиб ўтга отарман.

Дўст тутидинг — ёв чиқди,
Елкамга найза суқди.
Сенинг билан сиғиниб,
Юрган йўлда ғов чиқди.

Ана, севгим — учган ўқ,
Муздек тошни қучган ўқ.
Қиз суйдинг — бўлди армон,
Қўриш бору айтиш йўқ.

Бўлди, сени кўксимдан
Юлиб сувга отарман.
Соҳилларда қум билан
Қучоқлашиб ётарман...

Юрак, ёмон экансан,
Қип-қизил қон экансан.
Кун йўқ экан менга ҳеч,
Сенки омон экансан...

НЕ ҚИЛАЙ

Кўзимдаги ёшлар тугар ҳам,
Ёвлар отган тошлар тугар ҳам.
Каклиги жим, қумриси мулзам,
Булбули йўқ боғни на қилай.

Дунё тўқир ҳар кун баҳона,
Кунларинг қайтгай деб шаҳона.
Пешона шу экан, пешона,
Девонаман, соғни на қилай.

Гоҳ ойдин, гоҳ ойсиздир само,
Ҳаёт жумбоқ, ҳаёт муаммо.
Шукр, созим бағримда аммо,
Зое кетган чоғни на қилай.

Тўрғайни сор олганин кўрдим,
Майна ғижжак чалганин кўрдим,
Қўшиқ етим қолганин кўрдим,
Кўксимдаги доғни на қилай.

Сен бор — мен қад кўтарган эдим,
Элим, сен бор, кўкарган эдим.
Узрим билан қошингга келдим,
Сенсиз олтин тоғни на қилай.

Шеърият,
Эй бевафо санам!
Қўлларингдан маҳкам тутарман,
Сендан ҳар нарсани кутарман,
Сен бир малҳам,
Сен бир ширин ғам...

Сен борсанки, заҳматларим бор —
Бу дунёда орттирган зарим.
Ухламай қон ютган кунларим
Учун сенга раҳматларим бор!

Остонагда итинг — хаёлим:
Йўлинг пойлаб ўтгайман сенинг,
Кўнглинг кимда, билмайман, сенинг,
Сен кўкда қўл етмас ҳилолим.

Рухим кўкда,
Тупроқда танам,
Бағримни тилкалар бир оғрик.
Энди бахтим ўзинга боғлиқ —
Шеърият, эй бағритош санам!..

ТИЛАК

Ҳар кимнинг ҳам сочларига оқ тушсин,
Ажин тушсин юзларига, доғ тушсин.
Ҳар кимнинг ҳам қувват кетиб белидан,
Қўлларига асо бир таёқ тушсин.

Имони соф, юзга кириб ёруғ юз,
Тўйлар кўриб, елкасидан тоғ тушсин.
Ва жисмига сўнги сафар олдидан
Ўз боласин кўлидан тупроқ тушсин!

* * *

Бисотимни боғда бир ҳалол
Капалакка алмашаман мен.
Ҳаётимни кўкдаги зилол
Камалакка алмашаман мен.

Ёғдуларга чўмилган шаҳар
Бетонлари биқинни чақар.
Уйим қаср бўлса ҳам агар,
Гувалакка алмашаман мен.

Шоирликни суймайди жиним,
Менга ҳавас қилмагин, иним.
Шухратимни тотли бир тилим
Ҳандалакка алмашаман мен.

Кўшиқларим бўлиб овоза,
Юртда машҳур эмишман тоза!..
Барча ёзган шеърим бир коса
Сумалакка алмашаман мен.

ЎЗБЕКНИНГ АЁЛЛАРИ

Ухламайди тунлари,
Ой нурлари таралган.
Ўзбекнинг хотинлари
Фарзанд учун яралган.

Йилдан узун кунлари,
Ким кўнглини сўролган.
Ўзбекнинг хотинлари
Меҳнат учун яралган.

Қирқ йил қирғин бўлса ҳам
Ўз аҳдида турулган.
Ўзбекнинг хотинлари
Тоқат учун яралган.

Ўзбекнинг аёллари,
Ўзбекнинг хотинлари,
Сувдан ҳалол,
Гулдан пок,
Қўллари — олтинлари,
Қай томонга бурса юз,
Йўллари олтинлари —
Иззат учун яралган!

БОБУР НИДОСИ

Тоқатим толди оқибат,
Тахтни ёв олди оқибат.
Ўз юртим қолди оқибат,
Афғон кетдим дарё кечиб.

Омад келар-кетар экан,
Жон дўстинг ҳам сотар экан.
Ортингдан тош отар экан,
Ҳайрон кетдим дарё кечиб.

Икки кўзим элимдадур,
Чўғдек сўзим тилимдадур.
Дилим ёниб, дилимда бир
Армон, кетдим дарё кечиб.

Юртдан айро адоғ кўнглим,
Ғуборига муштоқ кўнглим.
Йиғлаб бу кун бу шоҳ кўнглим
Вайрон, кетдим дарё кечиб...

Боғишамол сайр энди –
Қилғай чиқиб ғайир энди.
Бобуринг йўқ, хайр энди,
Анжон, кетдим дарё кечиб!

УСМОН НОСИР

Саболар қайтгуси бахмал боғларга,
Наволар қайтгуси маҳтал боғларга.
Қодирийнинг қабри қизғалдоқларга
Тўлгай кунлар ҳали келмоғи бордир.

Ўшал қизғалдоқлар армоним менинг,
Осмонга етмаган нарвоним менинг.
Жим қолур тинглаб гул забоним менинг,
Тўрғай, кунлар ҳали келмоғи бордир.

Юлдузлар – султон Улуғбек имони,
Тополмасдан сарсон Бобур мирзони,
Чўғдамас, бош узра Муқанна жони
Бўлгай кунлар ҳали келмоғи бордир.

Қора диллар ўтмиш тош варағида,
Тушмади кўллари ҳеч яроғидан.
Боши ҳам бир кун виждон сўроғида
Тургай кунлар ҳали келмоғи бордир.

Шеъринг қўй, юр Қўқон кетайлик, Усмон,
Сен дўстим деганлар ҳаммаси душман...
Усмонни қисматин бу Ўзбекистон
Билгай кунлар тагин келмоғи бордир.

САМАРҚАНД

Самарқандга борсам мен агар,
Улуғбекни кўриб қайтаман.
У қон йиғлаб турар ҳар сафар:
Мен дардимни кимга айтаман?..

Бағримда бўй етган бўз болам,
Мерган болам, лочин кўз болам.
Бўғзимга тиг урган ўз болам...
Мен дардимни кимга айтаман?

Сезмай қолдим. Ўшанда чоғим,
Юлдузларда экан нигоҳим.
Билмадим не эди гуноҳим,
Мен дардимни кимга айтаман?

Қанча ғамга ботмаган эдим,
Қанча оғу ютмаган эдим...
Ўз боламдан кутмаган эдим,
Мен дардимни кимга айтаман?

Таним музлаб, гоҳ тош қотаман,
Мен шоҳ эмас, ахир, отаман.
Гўримда ҳам ўйлаб ётаман,
Мен дардимни кимга айтаман?..

Самарқандга борсам мен агар,
Улуғбекни кўрмай келмайман.
У менга қон йиғлар ҳар сафар —
Мен дардимни кимга айтаман?

АМИР ТЕМУР

Жаҳонгирнинг қабрин очган каззоблар,
Бири олим, яна бири арбоблар.
Хондек яшаб ўтдилару оламдан,
Амир Темур руҳи мени азоблар.

Ўшал кун сен қайда эдинг, болам, дер,
Қулоғингга етмадиму нолам, дер.
Мени қўзғаб нима топди олам? — дер,
Амир Темур руҳи мени азоблар.

Тирик эрсам тинмасди-ку яроғим,
Ўлик жондин на истарлар, қароғим.
Қўлим қайда дер, қайда бош чаноғим,
Амир Темур руҳи мени азоблар.

Бу қандайин кўргулик, ё Раббаноҳ,
Ёвуз ётдан ер остида йўқ паноҳ!
Бобур қайда дер, қайда дер Мироншоҳ,
Амир Темур руҳи мени азоблар.

Дунё топдим, дейди, дунё йиғмадим,
Мен эл учун от устида ухладим.
Наҳот энди ўз гўримга сиғмадим,
Амир Темур руҳи мени азоблар...

Мен не қилай,
Мен бир ожиз бандаман,
Руҳлар билан бир жону бир тандаман.
Узр сўраб ҳар кун Самарқанддаман,
Амир Темур руҳи мени азоблар...

НАВОИЙ

Хитобларга қўмилиб ҳотам,
Буюк шоир дейиш-ку осон.
Ҳеч кими йўқ Навоийни ҳам,
У ҳам мендек бир ғариб инсон...

Минорадек мармар ҳайкали
Кўринса ҳам ҳатто Ҳиротга,
Қавмин уйи турса чайқалиб,
Тўйи татирмикан у зотга?..

Кечиргайми ҳазрат ўз қавмин,
Бир-бирига бўлмаса паноҳ:
Подшосининг билмаса қадрин,
Гадосини сийламаса гоҳ?..

Юрагини чаққандек ари,
Пир енгидан кириб яширин,
Азобмасми, набиралари
Кўзин ўйиб юрса бир-бирин?..

Юм-юм йиғлаб ётмасми устоз,
Қабрида ҳам юрак-бағри қон —
Шоирлари сўйламаса рост,
Олимлари талашса увнон?..

Мангу назм гулшани сўлмас,
Навоий-ку яшар то абад,
Оқибатсиз элда эрк бўлмас,
Мурувватсиз юртда саодат...

Буюк шоир дейиш-ку осон,
Хитобларга қўшилиб. Лекин
Навоийнинг тўйи —
Биз қачон
Арвоҳини шод этолган кун!

ЖАНГЧИ-ШОИР МАКТУБИ

Олисларда ҳилпираган гўшангами,
Сени кимга узатишар, ишонганим?
Ёр-ёр айтар қизларми ё шум янгами?..
Кечир энди, тўйингга мен боролмайман.

Тушларимда эса олтин сойлар бугун,
Фарғонада қолган сўлим жойлар бугун.
Билмам энди, кимлар йўлим пойлар бугун,
Кечир дилдор, тўйингга мен боролмайман.

Юртимни деб, юртимдан узоқиб кетдим,
Тоҳир бўлиб дарёларда оқиб кетдим.
Бир қирғоққа кўзим тўймай боқиб кетдим,
Кечир энди, тўйингга мен боролмайман.

Бунда ҳали ўчим қолган душманлар бор,
Кўкрагидан ўқ еб мункиб тушганлар бор,
Севаман деб шўр тупроқни қучганлар бор,
Кечир дилдор, тўйингга мен боролмайман.

Қиз бахтимни қаро қилган онам дема,
Қисматим шу экан-да, пешонам дема.
Қайда қолди шоир-маҳмадонам дема.
Кечир энди, тўйингга мен боролмайман.

Юрт олдида синов-имтиҳонлар кечдим,
Олов кечдим, тизза бўйи қонлар кечдим.
Мен сени деб олисларда жондан кечдим,
Кечир дилдор, тўйингга мен боролмайман.

САИД АҲМАД

Йил бўшатар йилга навбатни,
Чархпалаги айланади арш.
Саидасиз Саид Аҳмадни
Фаришталар айлар парвариш.

Чорбоғ кезар чол маъюс аммо,
Ниманидир қўмсаб, ахтариб.
Қайлардасиз, Саида момо,
Сизсиз бу кун боғлар ҳам ғариб!..

Йўлакларда ерга эгилар,
Сувлар тиниб қолар сукутда.
Саидани сўраб беҳилар,
Йиғлаб ётар ер билан битта.

Кетар кейин дарди бир тугун,
Йиғлай деса тушунмас даҳа.
Кулай деса ўзидан олдин,
Ажинлари отар қаҳ-қаҳа.

Бошига тош ёғилса агар,
Билдирмайди бу метин одам.
Ҳамма хурсанд, ўзи зерикар,
Латифалар айтганида ҳам...

Йил бўшатар йилга навбатни,
Чархпалаги айланади арш.
Саидасиз Саид Аҳмадни
Фаришталар айлар парвариш.

У жилмаяр кўзда ёш қалқиб,
Шивирлайди лаблари бесас:
Саидалар фаришта балки,
Фаришталар Саида эмас!

РУСТАМ ҚОРИ МАРСИЯСИ

Қисмати шу экан-да,
Ким эдию ким энди.
Рустам торин чертганда
Булбуллар ҳам жим эди.

Бири мўмин, бири қув,
Икки олам тўқнашди —
Кўрмай очди қучоқ у,
Ажал билан учрашди.

Одил юрак хотиржам,
Ожиз кўзлар тўқди чўғ.
Рустам ўлаётиб ҳам
Осмонни бир кўрган йўқ.

Қўшиқлари, кўнглида
Зори қолди мунғайиб.
Шогирдлари қўлида
Тори қолди мунғайиб.
Жужуқлари қўлида,
Ёри қолди мунғайиб...

Қисмати шу экан-да,
Ким эди-ю ким энди.
Рустам торин чертганда
Булбуллар ҳам жим эди.

ВИДО

Энам Турсунбибига

Етти осмон ёришмас сиз уйғонмайин,
Сизни кўрмай офтоб қандай чиқсин, онам.
Сизсиз менга фазилатсиз, файзсиз олам,
Дилда титроқ, кўлда йиғлоқ созми энди?..

Ой мўралар оқ туйнуқдан оқшом пайти,
Толбешиқни тебратиб сиз ҳорибгина,
Алла айтиб ўлтирмайсиз ғарибгина,
Эркалигим сиғар кунлар келмас қайтиб.
Болангизнинг армонлари озми энди,
Бизни ташлаб кетганингиз ростми энди?..

Сиз бор тугал дунё менга ёқар эди,
Осмон тўла юлдуз кулиб боқар эди.
Сиз кирган уй яшнар эди нурга тўлиб,
Сиз юрган йўл чаман эди, баҳор эди.
Боғимизда қовжираган ёзми энди,
Бизни ташлаб кетганингиз ростми энди?..

Онажоним, қачон етдим қадрингизга,
Толлар ҳам дош беролмайди сабрингизга.
Олисда ҳам юзим силаб юпатасиз,
Кўнглим чўкиб қачон келсам қабрингизга.
Ҳар сўзингиз хотира-эъзозми энди,
Бизни ташлаб кетганингиз ростми энди?..

Етти осмон ёришмас сиз уйғонмайин,
Сизни кўрмай офтоб қандай чиқсин, онам.
Кўзимда ёш, тонглар нечун тўлғонмайин,
Сизни кўрмай офтоб қандай чиқсин, онам.
Дилда титроқ, кўлда йиғлоқ созми энди,
Бизни ташлаб кетганингиз ростми энди?!

УНУТИШ

Отам ўғитларин унутмоқдаман,
Унутяпман секин, ўзимни оқлаб.
Сен кимнинг ўғлисан? Кимнинг ўғлисан?
Ортимда имоним юрар сўроқлаб.

Мен кимни алдадим. Илк ёлғонларим,
Сохта табассумим кимга аталди?
Менга шуҳрат тутган хушомадларим
Отамнинг қабрига тиғдай қадалди.

Отам ўғитларин унутмоқдаман,
Унутяпман озгин юзи, қўлларини.
Тер ҳиди анқиган беқасам чопон,
Кетмони, яктаги ямоқларини.

Толеидан мамнун жуфти ҳалолим,
Тилла тишларини кўрсатиб қулар.
Менинг кўнглим билан иши йўқ сира,
Суратимни излаб китоб титкилар.
Мен эса отамни унутмоқдаман...

ОТА

Юсуф отага

Армоним бор, бу дунёда армоним бор,
Қоқ далада ўтлар босган ўрмоним бор.
Қизғалдоқдай бошим эгик бу маконда,
Ёшин яшаб ўтмаган отажоним бор.

Ота десам, бағри–дилим ёнаверар,
Куним ёнар, ойу йилим ёнаверар,
Мозорига қўйган гулим ёнаверар,
Тутунларга тўлиб кетган осмоним бор.

Эсаверсин жаннатлардан келган насим,
Момо ерим, ўзингсан энг муқаддасим.
Бағрида жим тинглаб бу тун жон нафасим,
Руҳимни аллалаб ётган жаҳоним бор.

Одам бўлиб бир одамни тушунмаслар,
Кўзингда ёш кўриб ҳам гоҳ ўкинмаслар.
Босган изим пойлаб юрган эй нокаслар,
Қабрдан қўл чўзиб турган қалқоним бор.

Мен отамдан қолган эркин садо-сасман,
Қонимга ёт наволарга қайрилмасман.
Ўлгунимча энди ундан айрилмасман —
Ўз отамдек бўлиб қолган имоним бор.

Армоним бор, бу дунёда армоним бор,
Кенг далада гуллар босган ўрмоним бор.
Қизғалдоқлар бош эгиб қон йиғлаб турган
Бу маконда менинг ҳам нуржаҳоним бор.

ОНАМГА

Ох менинг ортимдан оввора онам,
Бир парча юраги минг пора онам.
Ҳар балони кўриб ёруғ дунёда,
Тошканни кўрмаган бечора онам.
Боланг бўлиб бир бор бошлаб келдимми,
Энди мен ҳам сенга ўғил бўлдимми?..

Гарчи бисотингда “байрам” сўзи йўқ,
Биламан, кутарсан сандал тўла чўғ,
Меңда юрак деганларин ўзи йўқ:
Мен совға бермаган қиз йўқ бу оқшом,
Сенга на гул бердим, на ширин калом,
Энди мен ҳам сенга ўғилми, онам?..

Дейсан: олисларда омон юрсанг бас,
Ёдингга тушсам гоҳ йўқлаб турсанг бас.
Болам, сенга ҳамма қилади ҳавас...
Ахир, менинг дардим Шеър эмас фақат,
Мен машхур шоирмас — машхур бешафқат,
Энди мен ҳам сенга ўғилманми, айт?..

Шаънингга шеър битдим. У сени топсин,
Пойингга тиз чўкиб, қўлингни ўпсин.
Ундан ҳам улуғим борлигин кўрсин,
Мен учун ҳам азиз ҳолингни сўрсин.
Сенсиз ғариб кўнглим кўнгилми, онам,
Энди мен ҳам сенга ўғилми, онам?..

ОНАМ ЙИҒЛАР

Кўнглим қолса булбулдан ҳам, гулдан ҳам,
Қолар бўлсам бир кун ахир тилдан ҳам,
Агар бир зот йиғласа чин дилдан ҳам —
Онам йиғлар, онам йиғлар, онам у...

Сигмай қолсам шундай кенг бу жаҳона,
Осмонларга руҳим бўлса равона.
Жонсиз таним устида ҳам парвона —
Онам йиғлар, онам йиғлар, онам у...

Тинар бўлса қўлимдаги тор, дунё,
Уч кун ўтмай унутгай дўст-ёр, дунё.
Еру кўкни титратиб зор-зор дунё —
Онам йиғлар, онам йиғлар, онам у...

Гулдай кулиб юрмасмиди ўғлим деб,
Кўриб кўнглим тўлмасмиди, ўғлим деб,
Онанг ўлса бўлмасмиди, ўғлим деб
Онам йиғлар, онам йиғлар, онам у...

Кўнглим қолса булбулдан ҳам, гулдан ҳам,
Қолар бўлсам бир кун ахир тилдан ҳам,
Агар бир зот йиғласа чин дилдан ҳам —
Онам йиғлар, онам йиғлар, онам у...

ОТА УЙ

Уч кутбога уч гулни
Кузатишди бир кунда.
Учта опа-сингилни
Узатишди бир кунда.

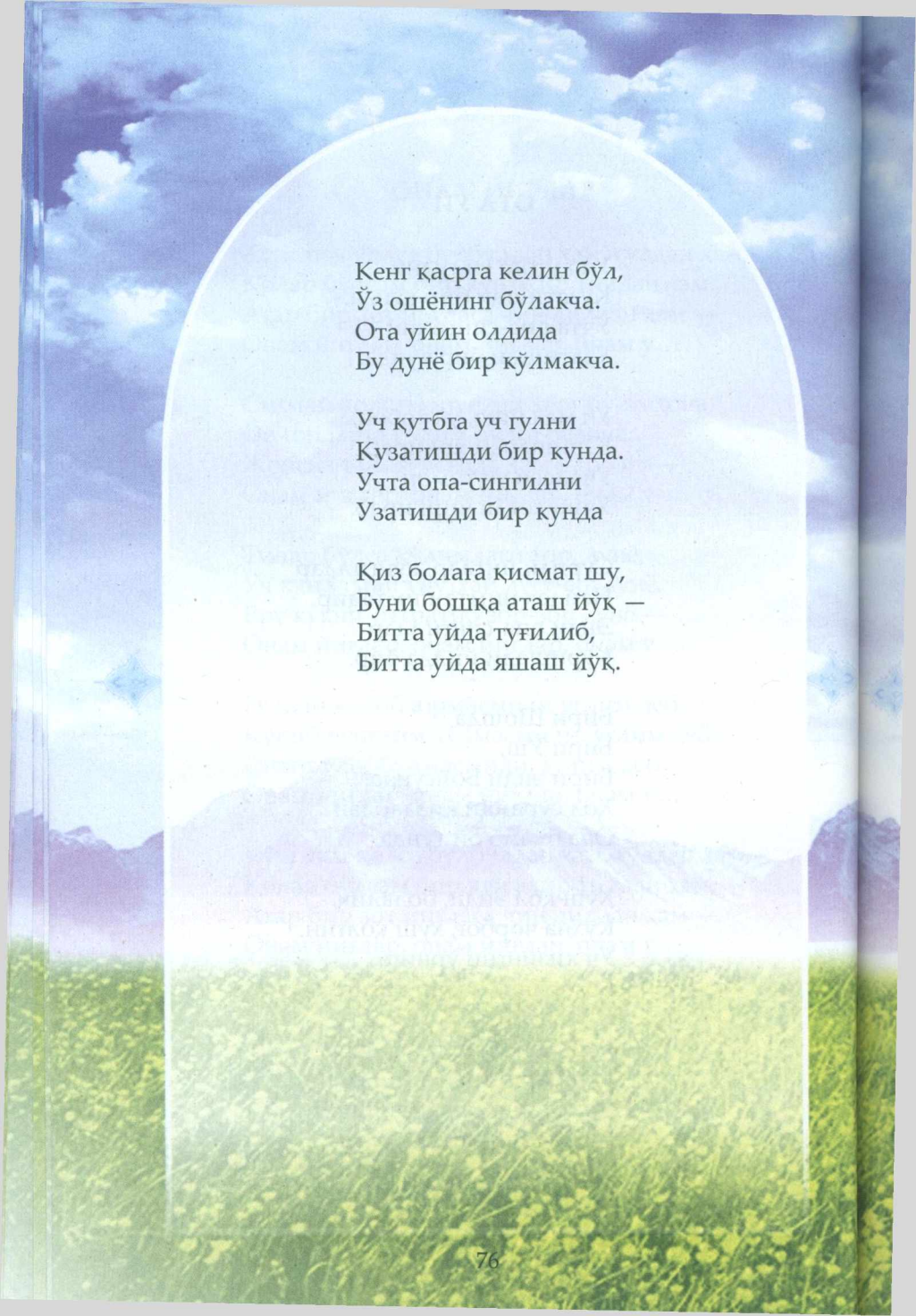
Уч махлиқо, уч тобон,
Юришарди ярқираб.
Учаласи уч томон
Учиб кетди чирқираб.

Сурнай йиғлар, кўнгиллар
Найдек нимта-нимтадир.
Энди опа-сингиллар
Кўришади йилда бир.

Бири Шошда,
Бири Ўш,
Бири энди Бойсунда.
Ҳол сўрайди қизлардан
Она бўлиб ой тунда.

Хуш қол энди, болалик,
Кўхна чорбоғ, хуш қолгин.
Уч қизингни ўрнига
Бозордан уч қуш олгин.

Хуш қол энди, Ота уй,
Хушларингдан айрилма.
Қизларингдан айрилдинг,
Қушларингдан айрилма.

Кенг қасрга келин бұл,
Ўз ошөнинг бўлакча.
Ота уйин олдида
Бу дунё бир кўлмакча.

Уч қутбга уч гулни
Кузатишди бир кунда.
Учта опа-сингилни
Узатишди бир кунда

Қиз болага қисмат шу,
Буни бошқа аташ йўқ —
Битта уйда туғилиб,
Битта уйда яшаш йўқ.

ОҚ ТУЛПОР

Оқ тулпорим бор эди,
Беклар унга зор эди.
Оғайнилар, от менга
Ҳам дўсту ҳам ёр эди.

Ёлин ўпсам тиз чўкиб,
Кафтимдан сув ичарди.
Чух, десам ер чангитиб,
Осмонларга учарди.

Уйимизга бир оқшом
Қариндошлар тўлишди.
Тўй баҳона, отимдан
Айирмоқчи бўлишди.

Отам, йигитсан, ўғлим,
Уйланмасанг, ор, деди.
Қиз ярашар қучоққа
Отга нима бор, деди.

От олдидан бошланди
Чимилдиққа йўлакча.
Кечир, ёрим, на қилай,
Отга меҳрим бўлакча.

Қолдим икки ўт аро,
Гўшангада дилдорим,
Келин келган кечадан
Аразлади тулпорим.

ЧОПАТ ХО

Борми биздек ошиқлар,
Баҳоримда куз йиғлар.
Қизни ўпсам, от йиғлар,
Отни ўпсам, қиз йиғлар.

Бир бор ўпсам хотинни,
Уч бор ўпдим отимни...
Жонни қийнаб яшадим,
Кимга айтай додимни.

Ёрдан кечдим отни деб,
Элга бўлдим эрмаклар.
Қайдан билсин от қадрин,
От минмаган эркаклар!?

ОТАМ МИНГАН ОҚ ТУЛПОР

Отам минган оқ тулпорни кўриб қолдим,
Чавандозсиз чақмоқ туёқ заиф экан.
Отамга мен каби зорни кўриб қолдим,
Эгарсиз от эркисиз қулдай ғириб экан.

Одамзотнинг отдан содиқ ёри борми,
Ёлидан ўпай оқ тулпордай вафодорни!..

Оқ тулпордай бир ўзолмай эсди еллар,
Оқ тулпорни оқизолмай оқди селлар.
От қўйнига қўлим суқсам — қўлим йиғлар,
От бўйнидан кучсам отам ҳиди келар.

Манглайида тугмачадай холи борми,
Холидан ўпай оқ тулпордай вафодорни!..

Отам қиру довон кечиб тўймади ҳеч,
У отамни елкасидан қўймади ҳеч.
Суйса суйиб, суйкалади боласидек,
Урса қамчи, ёмонликка йўймади ҳеч.

Ҳеч жонворнинг шундай темир жони борми,
Жонидан ўпай оқ тулпордай вафодорни!

Умр ўтди, қор босган бир қора лаҳад
Узра унсиз ётар полвон Нурмуҳаммад.
Қора кўзин жовдиратиб энди фақат,
Атрофидан айланар бир эгасиз от.

Тур эгам деб, товони-ла титар қорни,
Товонидан ўпай оқ тулпордай вафодорни!

УЧ ҶҒИЛ ВА БИР ҚИЗ ҚИССАСИ

Мўмин чолнинг уч ҷғил,
Ёлғиз қизи бор эди.
Тухфа эди тақдирдан,
Кампирдан ёдгор эди.

Қиз эртага эгаси
Олиб кетар кўчдай гап.
Юрт кезарди чол бу кун
Кенжага келин излаб.

Қариганда тўрт томон
Зир чопиш қийин экан.
Ҷғлинг қайсар бўлса, гоҳ
Қиз топиш қийин экан.

Кампир тирик бўлганда
Камаярди заҳмати.
Тили ширин, гапга хўб
Чечан эди, раҳматли.

Тўй — бир кунлик. Пул нима,
Азизмиди жонидан?
Мўмин озроқ қарз олди
Эски қадрдонидан.

Бека бўлди товусдай
Кенжа ҷғил қаллиғи.
Келин эмас, Худонинг
Берган олтин балиғи.

Бир кечанинг изоҳи —
Ярми қувонч, ярми ғам.
Эҳ, қанийди шу кунни
Кўрганида кампир ҳам!..

Ҳаёт ҳар ўйинига
Узи топар таърифин:
Оғзи ошга етганда
Бурни қонар ғарибнинг.

Тўй ўтдию тўшакка
Ётиб қолди Мўмин чол,
Жуда оғир ҳасратга
Ботиб қолди Мўмин чол.

Ажал остона узра
Турар экан сузилиб,
Ёлғиз қизин қисматин
Ўйларди у эзилиб...

Жон дегани омонат
Одам Ато ўғлига —
Мўмин ўлди. Тумонат
Эл йиғилди ҳовлига.

Мархум қандай зот эди?..
Удумда бор бу савол.
Ҳалол эди, дедилар,
Ҳалол эди Мўмин чол.

Эл чайқалиб елкага
Тобутни ортган они,
Озроққина қарзини
Эслатди қадрони.

Муслимга омонатдан
Улуғ фарзи адо йўқ,
Халойиқ лол. Бу не ҳол,
Уч ўғилдан садо йўқ!

Уч паҳлавон уч пари-
Пайкарга қул эдилар.
Отамнинг бундай дўстин
Танимаймиз, дедилар...

Қиз-ку, эрта эгаси
Олиб кетар кўчдай гап.
Аммо бу кун даврага
Отилди у қон йиғлаб.

Айтинг, деди, бас қилсин
Акаларим арзини.
Бўй етган кун тўлайман
Мен отамнинг қарзини.

Раво топса у кимни,
Бош қўяман кўксига.
Қарз ўрнига қалиним
Тегсин отам дўстига!..

Халойиқ лол. Бу не ҳол,
Бу не савдо, ёронлар.
Отасидан олдинроқ
Ўлар бўлди ўғлонлар!..

Ривоятмас айтганим,
Ҳикмат бўлмас ёлғонда —
Бу воқеа рўй берди
Шу кунда, шу замонда.

Қарздан кечиб кетса ҳам
Ота дўсти ҳайратда.
Уч ўғилни қишлоқдан
Ҳайдади халқ, албатта.

Қиз-чи, дерсиз, қиз ҳаёт,
Яшар ота маконда.
Чунки унга муносиб
Йигит йўқ бу жаҳонда!..

ОЛИСДАГИ ҚАДРДОН

Ўрмонлар лоласисан,
Қайинларнинг қирмизи.
Урушнинг боласисан —
Отамнинг ўрис қизи.

Биз эҳтимол бир умр
Кўришмасмиз, олис нур.
Отам билан кетган сир —
Отамнинг ўрис қизи.

Отасизлик енгилми,
Сен ҳам ярим кўнгилми,
Опамидинг, сингилми,
Отамнинг ўрис қизи.

Жон чиқар чоғ музлаб у,
Кимларнидир излаб у,
“Қиз-и-м”, деди йиғлаб у...
Отамнинг ўрис қизи.

Сўз отилган ўқ экан,
Бағир ёқар чўғ экан.
Суратинг ҳам йўқ экан...
Отамнинг ўрис қизи.

Онам сирич сотмайди,
Билади-ю, айтмайди.
Отам энди қайтмайди,
Отамнинг ўрис қизи.

Томирингда бизнинг қон,
Қайда юрсанг бўл омон.
Олисдаги қадрдон —
Отамнинг ўрис қизи.

ДЎСТМАН ДЕГАНЛАР

Кеча мени мақтаб юрганлар,
Бир умрга дўстман деганлар,
Ёшлик қилиб қоқинган чоғим
Паналарда ғийбат қилганлар —
Билиб қўйинг, енгилганим йўқ,
Эртамдан ҳам кўнгилларим тўқ.

Ғаним эмас, дўст алдаган чоғ
Алам қилар одамга кўпроқ.
Дилбандларим турса мўлтираб,
Кўқдан бир куч ёғилади гоҳ —
Мен ҳақ дейман, енгилганим йўқ,
Эртамдан ҳам кўнгилларим тўқ.

Эзилмагин бунчалар дилим,
Ўтар қаро кечалар, дилим.
Худойимнинг раҳмати кенгдир,
Олдиндадир энг ёруғ куним.
Билиб қўйинг, енгилганим йўқ,
Эртамдан ҳам кўнгилларим тўқ.

ЁШЛИК

Бор бисотим олди ёшлигим,
Юрак шунга кўндию кетди.
Ёдда шундай қолди ёшлигим —
Қуш дарахтга кўндию кетди.

Демак, дунё шундай тор экан,
Демак видо куни бор экан.
Тушиб келдим ойнинг олдидан,
Ўт билганим сўндию кетди.

Дунёда энг катта бой эдим,
Гижинглаган асов той эдим,
Шарқираган тошқин сой эдим,
Сувим қуриб, тиндию кетди.

Етишмайди менга не жиҳат,
Аллақаерларимдир диққат.
Ўша қомат, ўша бўй, фақат
Юрак чил-чил синдию кетди.

Дўстларим кўп эди, дўстларим,
Кескир-кескир эди сўзларим.
Хира тортиб қолди кўзларим,
Сочга қиров индию кетди.

Дарахтга қуш кўндию кетди...

БИБИ

Марғилон ҳавоси элитди андак,
Маъюс кўчаларда юрдим довдираб.
Ҳозир Кумуш чиқиб қоладигандек
Ҳар эшикка боқдим кўзим жовдираб.

Чиқса, Биби дердим,
Шеърга ёр бўлдим,
У бир юҳо янглиғ домига тортар.
Шухрат йўлиққанда дўстга зор бўлдим,
Қалбимни ёлғизлик азоби ўртар.

Асли-ку, шаҳарга йўлим чап эди,
Нетай, пойтахтдаман, насибам экан.
Сенинг-ку, душманинг бир Зайнаб эди,
Менинг кундошим кўп, ёвларим улкан!..

Булардан кўрққулик. Булар доғули,
Зайнаб нима? Зайнаб бир рашк бандаси.
Булар душманларнинг энг номард хили,
Булар кундошларнинг энг шармандаси.

Қон тўла кўзида ялтирар ҳасад,
Булар на шоир, на омадсиз одам.
Улар оёқ қўйган ҳар зина жасад,
Шулар гумдон қилган Қодирийни ҳам...

Марғилон ҳавоси элитди андак,
Маъюс, кўчаларда юрдим довдираб.
Ҳозир Кумуш чиқиб қоладигандек,
Ҳар эшикка боқдим кўзим жовдираб.

Чиқса, Биби дердим,
Мен ёзмай қўйдим,
Ўрнингга борай, сен Марғилонга қайт.
Туғилдим. Яшадим. Зерикдим. Тўйдим.
Заҳаридан берсин, кундошинга айт!..

КУМУШ

Марғилонда Кумушни кўрдим,
Кўзига ёш тўлиб турибди.
Сочларини майдалаб ўриб,
Отабегин излаб юрибди.

Тонгда туриб қалам қошига
Ўсма қўйган экан — қурибди.
Кўздан оққан аччиқ ёшига,
Ўсмасини ювиб турибди...

Мени бир ўй қийнади ёмон,
Яна юрак ўйнади ёмон.
Қўйвор замин, қўйвор осмон,
Мен уйимга етаман қачон?

Учиб келдим уйимга омон,
Бешёғочда гуллабди ўрик...
Тошкентга қиз берма, Марғилон —
Қодирий йўқ, Зайнаблар тирик.

КУНДОШЛИ УЙ

Муштипару мунглиғ сенсан,
Кўзингда ёшлар шашқатор.
На бева, на қаллиқ сенсан,
Ойлар чиқиб, ойлар ботар.

Хоҳ Кумуш бўл, хоҳ бўл Зайнаб,
Бахтлиман деб айтолмайсан.
Кундошли уйда сен яйраб
Яшолмайсан, яшолмайсан.

Бек бўлмаса чўпон — боринг,
Бағри дилинг тўлсин экан.
Ғариб бўлса ҳамки ёринг,
Ўзингники бўлсин экан.

Кундошли уй вайронадир,
Ош ўрнига айрон татир.
Кошонанг бўлса ҳам қаср,
Ғамхонадир, ғамхонадир.

Хоҳ Кумуш бўл, хоҳи Зайнаб,
Бахтлиман, деб айтолмайсан.
Кундошли уйда сен яйраб
Яшолмайсан, яшолмайсан.

ЗАЙНАБ ҚҰШИҒИ

Тенгим бошқа деди ёр,
Топдим десам тенгимни.
Марғилонлик бир дилдор
Тортиб олди бегимни.

Кулгу кетмай кўзимдан
Ёғар бўлди кўзёшим.
Кўз-кўз қилиб бахтини
Ёқар бўлди кундошим.

Нима бўлди, бек йигит,
Бекангизга қараш йўқ?
Кумушдан минг ўргилиб,
Зайнабдан ҳол сўраш йўқ.

Тақдир дердим, шум тақдир,
Кўнглим кўнса — куймасдим.
Бегим, Сизни мен ахир,
Кумушдан кам суймасдим...

Қолсам — дардим бир дунё,
Кетсам — бир уй кўчим бор.
Кумушойни келтирган
Аравада ўчим бор!

* * *

Йўлиққанга ёшинг тўкмагил, юрак,
Ҳеч кимга сиғинма худодан бўлак.

Менинг теграмда ҳам, сенинг тегрангда,
Бугун ҳар нарса бор вафодан бўлак.

Ажабланма агар алдаса ҳам дўст,
Дўстликдан не қолди садодан бўлак.

Хор этдик муштипар муҳаббатни ҳам,
Одам Ато, Момо Ҳаводан бўлак.

Бугун бизга дўст йўқ майдан майинроқ,
Ёр йўқ вафолироғ наводан бўлак.

Бугун кулоқ тутсанг ҳамма камбағал,
Девонаи Машраб бободан бўлак.

Мен энг ҳалолман, деб ҳар нарса қилдик,
Ҳеч нарса қилмадик хатодан бўлак.

Ўзингни ҳам тўғри дема, Муҳаммад,
Сенда ҳам ҳеч на йўқ риёдан бўлак!

* * *

Ўкסיмагин о, юрак,
Бўлма хомуш, бўлма лол:
Менинг отам оқтерак,
Менинг онам — мажнунтол.

Осмонда ой ёлғиздир,
Ёлғизман мен ҳам, ахир.
Менинг опам ялпиздир,
Синглим лола — қон бағир.

Тўшагим шу шўр тупроқ,
Кўрпам кўкда булутдир.
Менинг акам Улуғ тоғ,
Менинг укам бургутдир.

Табассумим чақмоқлар,
Ёмғирлар — кўз ёшимдир.
Арслон мени ардоқлар,
Қоплон қариндошимдир.

Ёв ҳисобин қилмайман,
Мард бўлса жон фидодир.
Дўстларим ким, билмайман,
Менинг ёрим — Худодир.

ЮЛДУЗ

Хур қизману хур жонимга посбон йўқ,
Юлдузману қадрим билган осмон йўқ.
Тенгимни тополмай тоқман тахтимда,
Маликаман — менга лойиқ султон йўқ.

Мен мисли мовий бир чаманда булбул,
Лаб очсам, ҳамиша пойим тўла гул.
Розимни тушунгай билмаслар ҳам тил,
Дилимни тушунган битта инсон йўқ.

Ёкутман, йўлимга зорлар не зотлар,
Олтин айвонига чорлар не зотлар.
Нигоҳим тушмайин юрагим додлар,
Ўжар қизман, мендек ўжар ўғлон йўқ!

Бағринга ботдими ёлғиз бу бошим,
Қўй, мени овутма, артма кўз ёшим.
О, ҳаёт, азизим, о, бағритошим,
Мен асов дарёман, менга тўғон йўқ.

Хазондек сочилган пойимга зарлар,
Дунёнинг зийнати бўйнимда порлар.
Кўксимда жаранглаб ётар ханжарлар,
Уйимда ҳар не бор, бир Марғилон йўқ!..

Хур қизману хур жонимга посбон йўқ,
Юлдузману қадрим билган осмон йўқ.
Тенгим топилмайин тоқман тахтимда,
Маликаман — менга лойиқ султон йўқ.

КУМУШБИБИ НОЛАСИ

Сизга бир армон бўлай, золим бегим,
Жайрон бўлай, қувлаб етиб олинг, бегим.
Марғилоннинг йўлига бошим қўйиб,
Жон берай, Зайнаб билан қолинг, бегим.

Қани ул қайрилмақош Кумуш, деманг,
Бағри гул, бағри оташ Кумуш деманг,
Кўзларингиз нега ёш, Кумуш, деманг,
Бир кўрай, Зайнаб билан қолинг, бегим.

Сигмадим кундошнинг бу тош шаҳрига,
Дош беролмам бу қарошлар захрига.
Ёрдан айрилдим қаро ер бағрига
Жо бўлай, Зайнаб билан қолинг, бегим.

Сен нечун тўлғонасан куйган кўнгил,
Отабекни жонидан суйган кўнгил.
Яшнагайми бир қучоқда икки гул —
Мен сўлай, Зайнаб билан қолинг, бегим.

Ёргинам рухсорига жоним фидо,
Бу жаҳонда бориға жоним фидо.
Хайр, эй, ширин забоним, алвидо!
Мен ўлай, Зайнаб билан қолинг, бегим.

Сизга бир армон бўлай, золим бегим,
Жайрон бўлай, қувлаб етиб олинг, бегим.
Марғилоннинг йўлига бошим қўйиб,
Жон берай, Зайнаб билан қолинг, бегим!

ЭРКА КИЙИК

Эрка кийик, майлими бир эркаласам,
Мажнун бўлиб, саҳроларга еталасам.
Бу дунёда бирдай ғариб мен ҳам, сен ҳам,
Эрка кийик, майлими бир эркаласам?...

Сенинг кўзинг қора, менинг кўзим қора,
Сенинг бағринг яра, менинг бағрим яра.
Бу дунёда сен бечора, мен бечора!..
Эрка кийик, майлими бир эркаласам?..

Шамол эмас, изинг қувиб юрди камон,
Сайёд менинг кулбамни ҳам қилди вайрон,
Сенинг жонинг, менинг жоним — омонат жон,
Эрка кийик, майлими бир эркаласам?..

Кел, йиғлаймиз биргалашиб янтоқларга,
Саҳроларда қуримаган булоқларга.
Иккаламиз яралибмиз қийноқларга,
Эрка кийик, майлими бир эркаласам.

Умримизнинг барча йўли, сўқмоғи чўғ,
Чўғдан кўрқма, беюз қўйган қопқондан кўрқ.
Бу дунёда сенга дўст йўқ, менга дўст йўқ,
Эрка кийик, майлими бир эркаласам?

Соч оқарди, дилдош кутиб кўзим толди,
Юрагимдан тўкилмай не сўзим қолди.
Йўл сўнгида, ҳеч бўлмаса ўлимомди
Эрка кийик, майлими бир эркаласам?..

ҚАЛДИРҒОЧ

Ғуссанг менинг ғуссамдир,
Айвонимда яшайсан.
Қараб турсам, сен ҳам бир
Дардли кушга ўхшайсан.
Қўнглингда не саволинг,
Нега айтмай йиғлайсан?..

Сўра, сўра, қалдирғоч,
Кўзи қора қалдирғоч.

Сўйла қушим нолангни,
Уйингда дон-дун йўқми?
Уйинг тўла болангни
Ризқин териб тин йўқми?
Ё сенда ҳам тил йўқми,
Ё сенга ҳам кун йўқми?...

Сўра, сўра, қалдирғоч,
Кўзи қора қалдирғоч.

Бу дунёда бир одам
Тушунмасму дил оҳинг.
Мўминлигинг сенинг ҳам
Бўлдими ё гуноҳинг.
Ожиз қушим, сенинг ҳам
Очилсин бир дудоғинг...

Сўра, сўра, қалдирғоч,
Кўзи қора қалдирғоч.

* * *

Куёшга қараб оққан сув,
Дардимни айтган эдим-ку,
Додимга етмайсан нега,
Куёшга қараб оққан сув?..

Қандай юзсиз дўстимсан,
Оҳлар тўла кўксимдан
Оҳ уриб кетмайсан нега,
Куёшга қараб оққан сув?

Сувинга қўшиб ёшимни,
Қиблага қаратиб бошимни,
Ётқизиб кетмайсан нега,
Куёшга қараб оққан сув?..

Мен кимман? Бир ёлғизман,
Сув бўйида бир ялпизман.
Оқизиб кетмайсан нега,
Куёшга қараб оққан сув?

Куёшга қараб оққан сув,
Онамдек мени боққан сув...

ТУРКМАН ҚИЗ

Айланаман, Шарқни кезиб айланаман,
Иболи бир ёр тополмай ўйланаман.
Ўз юртимнинг сулувлари тил укмаса,
Узун кўйлак туркман қизга уйланаман.

Кўзим тушса юзлари лов-лов ёнади,
Елкасида қирқта чаман товланади.
Кесилмаган кокиллари тўлғонади,
Узун кўйлак туркман қизга уйланаман.

У элининг урфларини қилмайди хор,
Бешиги ҳеч алласига бўлмайди зор.
Қошида момоси қўйган ўсмаси бор,
Узун кўйлак туркман қизга уйланаман.

У ажралиб турар турфа гул ичида,
Офтоб чиқиб, офтоб ботар кулгичида.
Ўз тилида гапирмайди тил учида,
Узун кўйлак туркман қизга уйланаман.

Бир хил либос киймиш, кўрдим, нечалари,
Ойбалдоғи ёниб турар кечалари.
Яшнаб кетар юрса Тошкент кўчалари,
Узун кўйлак туркман қизга уйланаман.

Гўшангага кирганимда ёрга етиб,
Менга ўлан сўйлаб берар ёдлар этиб.
Боболарим руҳларини шодлар этиб,
Узун кўйлак туркман қизга уйланаман.

СОДДА МУҲАММАДМАН...

Ўзбек қизларига

Содда Муҳаммадман,
Содда Муҳаммад —
Туркман қизни мақтаб балога қолдим.
Кўйлагига ҳавас қилгандим фақат,
Тоабад туганмас ғавғога қолдим...

Недан ранжидингиз жон сингилларим,
Қабоқлар уюлди, чимрилди қошлар.
Туркман тушунмай тош отса чидадим,
Аммо ёмон ботди сиз отган тошлар.

Ёруғ дунёда-ку бари қиз гўзал,
Миллат танламас-ку хусн дегани.
Нигоҳим Жайхундан сакраб ўтса сал,
Қайдан билай сизга малол эканин.

Юртим сулувлари, сизга йўқ тараф,
Қошингизда ўсма юрса сирғалиб.
Узун сочингизни ўрсангиз тараб,
Боқса деган эдим ой ҳам суқланиб.

Асли туркман қиз бир баҳона холос,
Излаганим эди сизлар кабилар.
Қўмсаганим ҳаё момоларга хос,
Соғинганим эди Кумушбибилар.

Ёнсам ҳажрингизда менинг ёнишим,
Куйсам сиз туфайли кўнглимдаги чўғ.
Туркман қизлардан йўқ менинг танишим,
Қалинга туям ҳам тушиб қолган йўқ!

ШИРИН АЗОБИМ — СЕВГИ

Туркумдан

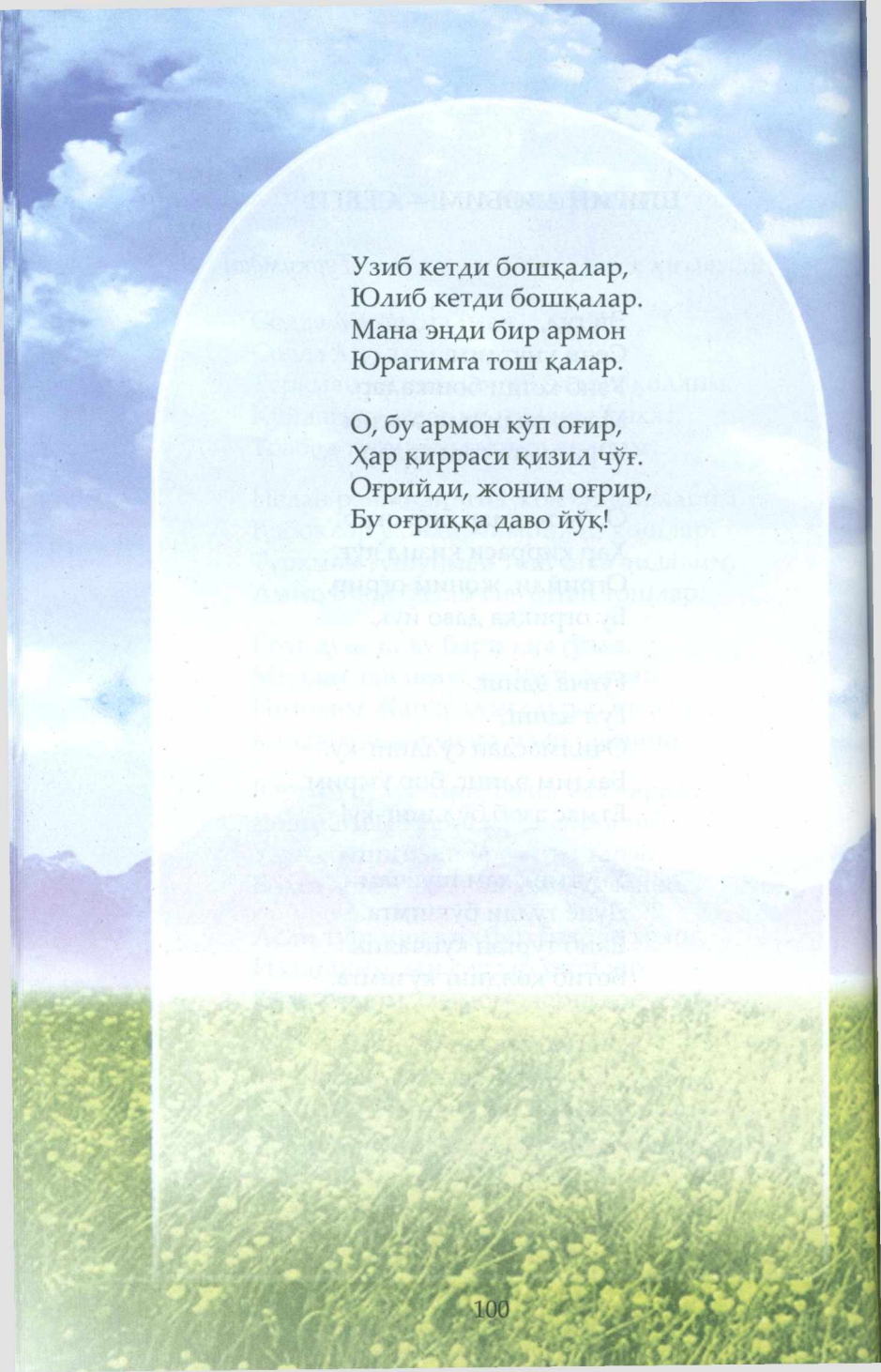
Эй гул,
Сени унутдим,
Узиб кетди бошқалар.
Мана, энди илк севгим
Юрагимга тош қалар.

О, бу тошлар бир оғир,
Ҳар қирраси қизил чўғ.
Оғрийди, жоним оғрир,
Бу оғриққа даво йўқ.

Ғунча эдинг,
Гул эдинг,
Очилмасдан сўлдинг-ку.
Бахтим эдинг, бор умрим
Етмас азоб бўлдинг-ку!

Унутмоқ ҳам шунчами,
Дунё тўлди бўғзимга.
Ёниб турган кунчалик
Ботиб қолдинг кўзимга.

Эй гул, сендан кечдиму
Унутолмай бағрим қон.
Хаёлингдан ўчдиму
Хаёлимда сен ҳамон.

Узиб кетди бошқалар,
Юлиб кетди бошқалар.
Мана энди бир армон
Юрагимга тош қалар.

О, бу армон кўп оғир,
Ҳар қирраси қизил чўғ.
Оғрийди, жоним оғрир,
Бу оғриққа даво йўқ!

МУҲАББАТИМ

Муҳаббатим, қайдасан қалб ардоғим,
Жайрон кўзим, қирларда қолган охум.
Қўлим тегмай тўкилган қизғалдоғим —
Энди сени излаб қайдан топарман?..

Келар бўлсанг йўлингга гул тўшардим,
Сен Лайлига мен Мажнунга ўхшардим.
Бу дунёда ҳижрон йўқ деб яшардим —
Энди сени излаб қайдан топарман?

Ойни кўрмай юлдузга термулдим мен,
Севгим, сен қон йиғлаганда кулдим мен.
Ҳеч қиёсинг йўқ экан-ку билдим мен —
Энди сени излаб қайдан топарман?

Кўнглимни куйдириб бир йўли ҳижрон
Узра кетиб борар менсиз бир қарвон.
Умримнинг ярмини тўлдирган армон —
Энди сени излаб қайдан топарман?..

Муҳаббатим, қайдасан қалб ардоғим,
Жайрон кўзим, қирларда қолган охум.
Қўлим тегмай тўкилган қизғалдоғим,
Энди сени излаб қайдан топарман?

ОСМОНИМГА ОЛИБ КЕТАМАН

Менинг шодлигимсан, болалигимсан,
Менинг ғуссам ўзинг, менинг армоним.
Сени осмонимга олиб кетаман,
Ерда бизга кун йўқ, кун йўқдир жоним!..

Хато қилдиммикан мен эрта келиб,
Ё сен адашгансан келиб кейинми?
Гоҳо кимлигинг ҳам бўлмайди билиб,
Иним дейми сени, севгилим дейми?

Ўйлайман дейману ўйламай бўлмас,
Ўтсанг сен томон бир бўйламай бўлмас.
Сен менинг ҳаммадан яширган сирим,
Менинг эртагимсан, сўйламай бўлмас.

КЎНГЛИМДАГИ ЁР

Муҳаббат боғига кирмадим бир бор,
Суйиб бир гулга қўл урмадим бир бор.
Энди тунлар йиғлар менга қўшилиб,
Кўнглимда бир ёру қўйнимда бир ёр.

Бири-бирисига ўхшамас ёраб,
Кўзимнинг ёшлари тўхтамас, ёраб.
Куярман бир унга, бир бунга қараб —
Кўнглимда бир ёру қўйнимда бир ёр.

Бирин эркалайман дудоғим билан,
Бирисин эркалаб нигоҳим билан.
Яшарман савобу гуноҳим билан —
Кўнглимда бир ёру қўйнимда бир ёр.

Бирин хур дейинми, бирин гулойим,
Суймаганим суйганимдан мулойим.
Бу қандай кўргилик экан, худойим —
Кўнглимда бир ёру қўйнимда бир ёр.

Дарёман иккита қирғоқда кўзим,
Товонимда бўзим, томоқда бўзим.
Икки ўт ичида қийноқда ўзим —
Кўнглимда бир ёру қўйнимда бир ёр.

МУҲАББАТ

Муҳаббат, эй гўзал изтироб,
Эй кўҳна дард, эй кўҳна туйғу.
Кўкрагимга қўлингни тираб,
Юрагимни тўкиб қўйдинг-ку.

Қанча кўзлар менга зор эди,
На ғам, на андуҳим бор эди.
Қушдай енгил руҳим бор эди,
Чок-чокидан сўкиб қўйдинг-ку.

Не қилардинг менга тегиб сен,
Енгилмаган эдим — енгиб сен.
Бошларимни ерга эгиб сен,
Қоматимни букиб қўйдинг-ку.

Сен мен учун бир хаёл эдинг,
Яхши бор ё яхши қол эдинг.
Жон керакми — мана ол энди,
Қийнар бўлсанг қийнаб тўйдинг-ку.

Билмам, нима эди мақсадинг,
Менга бир жуфт гулинг асрадинг —
Бирин отин Қумуш атадинг,
Бирин исмин Зайнаб қўйдинг-ку.

Муҳаббат, эй гўзал изтироб,
Кўчанг кездим сарсон, довдираб.
Юзларимга юзларинг тираб,
Кўзларимни бойлаб қўйдинг-ку!..

СЕВГИ БУ...

Севмоқ бу —
Кечирмоқ дегани асли,
Токи бу дунёда қуёш бор, гул бор.
Ялпизлар гуллаган шу баҳор фасли,
Содиқ ҳамдам бўлгин сен менга, дилбар.

Ғийбатлар тингладим, айланди бошим,
Хўл тупроқ куйдирди товонларимни.
Ва мана мен унга кўнглимдан юлқиб,
Кўмдим беор дўстдек гумонларимни.

Ўйлар суравердим кечалар танҳо,
Гоҳо жиққа ёшга тўлганда кўзим.
Ва сени севмоқдан олдин бир қуни
Дилдан севиб қолдим ўзимни ўзим.

Севмоқ бу — ўзингни англамоқ асли,
Токи замин аро қуёш бор, гул бор.
Райҳонга кўмилган шу баҳор фасли,
Садоқатли ёр бўл сен менга, дилбар.

Севгилим, мен сени севаман, тамом,
Ғамгин кўзинг, ҳадик тўла кўзингни.
Севмоқ бу — қунда бир кўрмоқ бахтидир
Озгин қўлларингни, сепкил юзингни...

* * *

Бекатларда мен қоларман-да,
Айтар сўзим қолиб кетади.
Трамвайлар сени ҳар куни
Бодомзорга олиб кетади.

Термуламан изларидан жим,
Боқиб кўзим толиб кетади.
Бодомзорга сени ҳар куни
Трамвайлар олиб кетади.

Темир йўлга бошларин уриб,
Ғилдираклар нолиб кетади.
Бодомзорга сени ҳар куни
Трамвайлар олиб кетади.

Юр, деб ўзим кетар йўлларга,
Буролмайман трамвайларни,
Сўколмайман трамвайларни,
Уролмайман трамвайларни.

Кўролмайман трамвайларни!..

БИЗ БАХТЛИ БЎЛАМИЗ

Майли-да, кимгадир
Ёқса,
Ёқмаса,
Уларга қўшилиб
Йиғлашармидик.
Биз бахтли бўламиз
Худо хоҳласа,
Худо хоҳламаса
Учрашармидик...

Райҳон ҳидларингни
Йўлларимга сеп,
Кут мени,
Ҳар оқшом,
Кўкка ой чиққан.
Фақат,
Йиғламагин
Гуноҳим не деб,
Айбинг —
Онанг сени
Чиройли тукқан!..

Менга
Бир табассум
Ҳадя эт, эй ёр,
Нур томсин
Лабларинг
Соҳилларидан.
Ўзинг айт,
Сендай қиз
Яна қайда бор,
Киприклари узун
Кокилларидан?..

Ийманиб яшама
Хаёл пинжида,
Ёйил,
Яйра жоним,
Ўртанма ғамда.
Ғийбатларга чида,
Тухматга чида,
Сен биттасан, ахир,
Ёруғ оламда.

Мен эса
Ошиғинг сенинг
Энг ғариб —
Тундан сўз
Қарз олиб,
Тонгга тутгувчи.
Сенинг ёнингда ҳам
Сени ахтариб,
Сенинг ёнингда ҳам
Сени кутгувчи.

Иста,
Тиз чўкаман
Ҳозир олдинда,
Севдим,
Севганимдан
Уялмоқ нечун.
Барча фаришталар
Сенинг қалбингда
Ижарада турган
Қизлар мен учун!..

Биз бахтли бўламиз
Худо хоҳласа,
Худо хоҳламаса,
Учрашармидик?!

ТУҒРУҚХОНАДА

Мана қандай экан оталик бахти,
Турибман гулларим билан панада.
Бир маҳалла бўлғуси файласуфлар,
Олимлар чинқирар туғруқхонада...

Апрель, айланайин ялпизларингдан,
Айланайин осмон — кўзлари зангор.
Дунё менга бугун туюлди бирдан,
Чақалоқлардан ҳам мўмин, беозор.

Ҳамшира имлайди: келинг яқинроқ,
Ана у, ўғилми-қизми билмайман.
Ойнадан термулиб сочингни силайман,
Юзингдан ўпаман докадек оппоқ.

Кейин жим кетаман исмлар излаб,
Тақдирингни ўйлаб йўқдир оромим.
Майли, ўғилмисан-қизми, барибир,
Юлдузинг ёруғми менинг давомим?..

Тонгим кулгу эди,
Шомим хавотир.
Дунёда нима гап дея бўйлайман.
Атомлар асрида кун бўйи шод юрмоқ
Жуда катта бир бахтлигин ўйлайман...

Яна сен ёдимнинг ойинасида,
Қўлингда боламиз — Мўмин Чақалоқ.
Олам тинч. Хўрсиниб сочингни силайман,
Юзингдан ўпаман пахтадек оппоқ.

ЖОНИМ

Кўкларда кўк каптар қўшдаймиз, жоним,
Қайғурма, кел кўнгил хушлаймиз, жоним.
Менинг танишим йўқ нариги дунёда,
Барибир жаннатга тушмаймиз, жоним...

Ёруғ дунёда ким яшайди тўйиб,
Умр ўтиб кетгай киприк қоққунча:
Онанг кўксига бир бошингни қўйиб,
Боланг кўзига бир кулиб боққунча...

ЎП МЕНИ...

Менинг ғанимларим булутдан ҳам кўп,
Ортимдан соядек юришар тўп-тўп.
Саломат эканим ҳам бир ғанимат,
Ўп мени, севгилим, ўп, сўнгги бор ўп.

Кўнгил йиғлар, қара, кўзлар тонмоқда,
Кўкрагимга кўксинг қўйгин — ёнмоқда,
Чайқалиб турибди руҳим томоқда,
Ўп мени, севгилим, ўп, севгилим ўп.

Эй менинг жаллодим, эй меҳрибоним,
Кўким тупроқ менинг, тупроқ — осмоним,
Тилимнинг учида турибди жоним,
Ўп мени, севгилим, ўп, сўнгги бор ўп.

Тун деганлари бу — тилсиз бир тилсим,
Туши тўлиқ чўғми, ўқми, ким билсин?
Тонгда турарманми — йўқми, ким билсин?..
Ўп мени, севгилим, ўп, сўнгги бор ўп.

Жон шундай узилса, бу — осон ўлмоқ,
Севсанг, ситамингдан ўлдир мени, моҳ.
Қошларинг дор бўлсин, сочларинг — сиртмоқ,
Ўп мени, севгилим, ўп, сўнгги бор ўп.

Бизлар — ожиз банда, ажалдир ҳакам,
Ошиқма, деб мени бўғмагин, эркам.
Бўсангдан бўғилиб ўлай ўлсам ҳам,
Ўп мени, севгилим, ўп, сўнгги бор ўп!..

РАЙҲОН

Райҳон, айланай райҳонингдан сенинг,
Ойқабоқ гўзалим, жонингдан сенинг.
Кулиб кўкларингдан тушмайсан, қара,
Ой ўтса уялар ёнингдан сенинг.

Етти иқлим аро етсаки изинг,
Тупроққа тўкилгай тутдай хуш исинг.
Гулга тегса гулхан пайдо қиладур,
Сувга тегса сувни ёндирар юзинг.

Ҳурлардан ҳур ўзинг, хуршиди тобон,
Ўзинг Райҳонсану вужудинг райҳон.
Бу ёруғ дунёда сендан сулув йўқ,
Мендан бечора йўқ, мендан нотавон.

Сен Арши аълода жаннатий чашма,
Мен ерда ёнаман томчингга ташна.
Кўкларга қўлини тутган қулингман,
Зилолим, уволим тутгай, адашма...

Райҳон, айланай райҳонингдан сенинг,
Ой ўтса уялар ёнингдан сенинг.
Кулиб кўкларингдан тушмайсан сен-да,
Менга-да жой йўқ осмонингдан сенинг.

РАФИҚАМГА

Гулим, сени гулдай асрай олмадим,
Суйиб, сийлолмаган султонинг бўлдим.
Меҳрингни меҳрим-ла оқлай олмадим,
Нетай сен яхши, мен ёмонинг бўлдим...
Дорга осгил мени, дорингга шукур,
Борингга шукурлар, борингга шукур.

Муҳаббат кўшида сен киму мен ким,
Сени гоҳ ўкситиб не топди дилим.
Юзингдан ўпайми энди энтикиб,
Кўзингдан ўпайми, севгилим...
Сенсиз қайда қалбга ҳаловат-хузур,
Борингга шукурлар, борингга шукур.

Тегирмон юрганда тош бошларимда,
Жоним жон сақлади бардошларингда.
Довуллар бағримни қақшатган дамлар
Музларим эриди оташларингда...
Қўлимга кўтариб кўргазай меҳр,
Борингга шукурлар, борингга шукур.

Ҳолбуки, тўрттала томоним ўзинг,
Осмоним ёритган тобоним ўзинг.
Дилимнинг тўрида авайлаганим,
Энг ёруғ орзуим, армоним ўзинг...
Сени йўлиқтирди ҳазрати Хизр,
Борингга шукурлар, борингга шукур.

Юракдан раҳматлар айтмайин нечун,
Ортимдаги нурли изларим учун.
Шеърларимга берган ҳайрат ҳисларим —
Ўғилга алишмас қизларим учун!
Меҳрибоним, сенга айтарим шудир:
Борингга шукурлар, борингга шукур.

Назирам, кўнгилда бир кўшк безайлик,
Гулим юр, дилим юр, гулзор кезайлик.
Биз энди тўйсак ҳам висолдан тўйиб,
Биз энди безсак ҳам бахтдан безайлик...
Муҳаммад қадрига етмаган, эй хур —
Борингга шукурлар, борингга шукур.

ИҚРОР

Бизни бировлардан не камимиз бор,
Эй жуфти ҳалолим, не ғамимиз бор.
Гарчи боғлар кезиб юрмадик бирга,
Эсласак арзирли хуш дамимиз бор.

Гарчи мен билан ҳеч йўқдек ишларинг,
Мен ҳақдадир ҳатто, кўрган тушларинг.
Севдим демасанг ҳам севгинг изҳори —
Кўзинг тўла меҳр жилмайишларинг.

Меҳри садоқати сийму зар санам,
Мунглигим, мунисим, муштипаргинам.
Парвонам сенсану бошимда мудом,
Қадрингга етмайин келганим алам.

Бир бор қош уймаган қалам қошлигим,
Сочингдаги оқлар — бағритошлигим.
Бир ширин сўз айтмай, битта гул тутмай,
Сен гулни сўлдирди менинг ёшлигим.

Дардинг олай ёрим, айтгил дардингни,
Тоғлар кўтаролмас сенинг дардингни.
Севдим демасам ҳам севгим изҳори —
Умр ўртасида билдим қадрингни.

Бизни бошқалардан не камимиз бор,
Эй жуфти ҳалолим, не ғамимиз бор.
Гарчи боғлар кезиб юрмадик бирга,
Эсласак арзирли хуш дамимиз бор.

МАЪСУДАГА

Она қизим, бошинга
Офтоб бўлсин чамбарак.
Бир ўғилнинг онаси
Бўлганлигинг муборак.

Жоним болам, жонимдан
Узатгандим мен сени.
Бир хавотир дард билан
Кузатгандим мен сени.

Сен билмассан, менга шоҳ
Эртак бўлди Билолинг.
Бу қийналган жонимга
Тиргак бўлди Билолинг.

Ҳозирча у бешикда
Ширин хаёл суради.
Ишонаман, эртага
Қўлтиғимга киради.

Қутлуғ бўлсин ёрим деб
Қўлларидан тутганинг.
Онангдан ҳам меҳрибон
Оназоринг топганинг.

Она қизим, бошинга
Офтоб бўлсин чамбарак.
Бир ўғилнинг онаси
Бўлганлигинг муборак.

БИЛОЛИМ

Кечаю кундузи сенда хаёлим,
Умрим ўртасида топган зилолим.
Отанга арзанда ўғил бўл, лекин,
Билиб қўй, сен асли менинг Билолим.

Сенсиз қайга етсин шох отганларим,
Топганимдан кўпроқ йўқотганларим.
Хўп де, булбулчангдан бир ўпиб олай,
Офтобдан гўзалим, ойдан ҳилолим.

Сенинг келишингни қанча кутдим мен,
Бобо дейишингни қанча кутдим мен.
Ҳозирча ўзингга айтолмайману
Тилинг чиққан кунинг бор бир саволим.

Маконинг тоғларнинг дашту даласи,
Эй арзанда қизимнинг азиз боласи.
Алпдай йигит бўлгин мағрур ва масрур,
Сен давом этказгин менинг сулолим.

Ҳозирча кўзингдан ўпаман, холос,
Қўлингдан, юзингдан ўпаман, холос.
Салом эй бахтимга ёғилган ёғду,
Билиб қўй, сен асли менинг Билолим.

Тезроқ улғай дейман эй мурғак танча,
Мендай хоксорни ҳам кўролмас қанча.
Сенсиз ёлғизлигим тегди жонимга,
Мен бир чинор бўлсам, сен навнихолим.

Ақлингни йиғмасдан билиб қўй, болам,
Бешиқдан чиқмасдан билиб қўй, болам —
Менга мадад бўлгин, менга куч бўлгин,
Тилинг чиқмасидан билиб қўй, болам.

УЗР

Нозимага

Шухратга ўч бўлсам керак мен гумроҳ,
Ёлгон бўлса керак дилда нолам ҳам.
Тўпори байтларим битар пайтим гоҳ,
Кўзимга кўринмай қолар болам ҳам.

Оламни эркалаб, эрка сўз излаб,
Боламни эркалаб бир сўз айтмайман.
Мушукдай суйкалиб келса ҳам музлаб,
Бетидан бир ўпмай уйдан ҳайдайман.

Қалам ушладимми, демак, ўйин бас,
Яйраб очолмайди гул дудоғини.
Бундоқ юрак ютиб сўраша олмас,
Хонамда қолдирган қўғирчоғини.

Бурчак-бурчакда жим тортишар бурун,
Билмам, қандай ўйу хаёл ичида.
Тузсиз шеърларим деб, шириндан-ширин
Болаларим юрар оёқ учида.

Улар шеър ёзмасин ҳеч менга ўхшаб,
Мендан нафи кўпроқ тегар элимга.
Шоҳ асар бўлса ҳам тупурдим ўша —
Боламни йиғлатиб ёзган шеъримга!

МАДИНА

Мадина, Мадина, нега йиғлайсан,
Менинг асал қизим, қачон ухлайсан?
Иситманг тушмади, тополмадим дори,
Тинмади чақалоқ жонингнинг зори.
Ярашмас яшамоқ нокаста ёлвориб,
Чида, ёруғ тонгни кутамиз, қизим,
Биз ҳали ҳаммадан ўтамиз, қизим!

Сен йиғлоқ туғилдинг, мен ёзолмадим,
Ёзган шеъримни ҳам ўтказолмадим.
Аммо ишон ахир, булбул юрагим,
Мен уни бекорга ўтга солмадим!
Бу ёруғ дунёда менинг қолар изим,
Биз ҳали ҳаммадан ўтамиз, қизим!

Иккала кўлимда сенинг бешигинг,
Кўнглимда кўзингдек шаффоф кўшигинг.
Тунларимга наво қайтар куним бор,
Сенга ардоқ сўзим айтар куним бор,
Қалбимни шудгордек ҳайдар куним бор.
Йиғлаб ёздирмасанг айланай ўзим,
Биз ҳали ҳаммадан ўтамиз, қизим.

Шоир шундай кўпки, уларга ер тор,
Ҳаммаси машхур ва ҳаммаси номдор.
Улуғвор, уларга етмоқ кўп душвор.
Аммо улар ойга босиб юзини,
Турганда осмонин бағрига илк бор
Биз олиб боргаймиз тупроқ исини,
Гулдай димоғига тутамиз, қизим,
Биз ҳали ҳаммадан ўтамиз, қизим!..

Биз ҳали ҳаммадан ўтамиз, қизим,
Йиғлаб ёздирмасанг айланай ўзим!

ҚИЗЛАР ҚЎШИҒИ

Қиз йўқ уйда сарин сабо эсмайди,
Қиз йўқ уйда жамбил-райҳон ўсмайди.
Ўғилларнинг ота билан иши йўқ,
Қиз отасин ҳар қадамда эслайди.
Кўзларига сургай юрган изингиз,
Қай ўғилдан камдир, айтинг, қизингиз?

Қиз йўқ уйда тонглар эрта отмайди,
Томда офтоб, айвонда ой ётмайди.
Ўғил қандай дўст бўлади — билмадим,
Қиз дўст бўлса — сирингизни сотмайди.
Оғир кунда жовдиратмас кўзингиз,
Қай ўғилдан камдир, айтинг, қизингиз?

Умр дарё, толега ким кафилдир,
Қизнинг борар жойи бўлак соҳилдир...
Қиз дардига етмаганлар ғофилдир,
Қиз бор уйда ёруғ бўлар юзингиз,
Қай ўғилдан камдир, айтинг, қизингиз?

Дунё кўрки шу кўзлари шаҳлолар,
Қизлар билан чаманзордир саҳролар.
Бир қайрилиб Қайсни Мажнун айлаган,
Тоҳирларни Тоҳир қилган – Зухролар.
Қиз туфайли бутдир ризку рўзингиз,
Қай ўғилдан камдир, айтинг, қизингиз?

Айтинг, кимнинг паймонаси тўлмаган,
Қиз бор — ота ёт бағрида ўлмаган.
Ўғлим йўқ деб ўкинганлар — жоҳиллар,
Ҳатто, Пайғамбарнинг ўғли бўлмаган!..
Билиб айтинг айтганда ҳар сўзингиз,
Қай ўғилдан камдир, айтинг, қизингиз?!...

СУВПАРИ

Сени ҳеч ким севолмайди менингдек:
Васлингга зор бу ошиқлар, эҳтимол,
Пойингга тиз чўкиб йиғлар, эҳтимол,
Лекин содиқ бўлолмайди менингдек!..

Алданма ёр, алдамчилар макрига,
Малак бўлма бевафо ишқ шаҳрига.
Улар сени бир босса бас бағрига,
Сени ҳеч ким севолмайди менингдек.

Йўлинг кесиб ўтсам — ўзим хижолат,
Узоқдан бир сени кўрсам кифоят.
Бир нигоҳинг ўзи менга иноят,
Сени ҳеч ким севолмайди менингдек.

Жонингга жон бўлмайман-у севаман,
Ёнингга бир келмайман-у севаман.
Исмингни ҳам билмайман-у севаман,
Сени ҳеч ким севолмайди менингдек.

Сен кўкдаги ҳарир кўйлак, хур-пари,
Кўк кўлдаги тиниб қолган сувпари.
Муҳаммаднинг кўнглидаги дилбари,
Сени ҳеч ким севолмайди менингдек.

СЕНИ ЯХШИ КЎРАМАН

Тилга кирди шу баҳор бу ўқариқ,
Гулга кирди ана, ғўза кўкариб...
Энди сувга чиқсанг кўза кўтариб,
Сен албатта ялпизлардан сўра, ман
Сени яхши кўраман.

Бир кун сени кўрдим, агар тонмасанг,
Севги шу — ёр дийдорига қонмасанг,
Тўлин ойдек рухсорига қонмасанг.
Ишонмасанг, юлдузлардан сўра, ман
Сени яхши кўраман.

Бир қишлоқ қиз қиқир-қиқир кулади,
Улар мени эрмак қилар, биледи.
Мен уларга тожи давлат тиладим.
Сендан гўзал шу қизлардан сўра, ман
Сени яхши кўраман.

КАПАЛАКЛАР

Туғилгандан мен шўрликнинг бағрим қон,
Бир жисмимда талашади икки жон.
Жон талашсам, тепамда чарх урган ул,
Капалаклар одамлардан меҳрибон...

Оққушларим, оқ ёмғирда учарлар,
Саҳарлардан шудринг-шароб ичарлар.
Танламайин қабрларни кучарлар,
Капалаклар одамлардан меҳрибон...

Гулга қўнса, қанотлари ботмайди,
Ожизларим бировга тош отмайди.
Бир кун яшар, бир-бирларин сотмайди,
Капалаклар одамлардан меҳрибон...

Бир қарасанг, на кулбаси, уйи йўқ,
На товуши, на қўшиғи, куйи йўқ.
Капалакнинг камбағали, бийи йўқ,
Капалаклар одамлардан меҳрибон...

Капалакнинг Каъбасидир ҳур дала,
Даласида меҳр тўла, нур тўла.
Бахтсиз бўлса, бари бахтсиз бир йўла,
Капалаклар одамлардан меҳрибон...

Ойдин оқшом ёдга тушдинг, о малак,
Сени ўйлаб бўлди яна қон юрак.
Севаман деб алдамайди капалак!..
Капалаклар одамлардан меҳрибон!..

Муҳаммадга ишонган эй, мўминлар,
Ўлсам сўзим эслаб, ўйга чўминлар:
Капалакнинг қанотига кўминлар,
Капалаклар одамлардан меҳрибон...

ҚИЗГАЛДОҚ

Қизгалдоғим, қирдан бұлақ кошонанг йўқ,
Кокил ёйсанг, ердан бұлақ тошойнанг йўқ.
Ўксиб-ўксиб турганингда ўзим бориб,
Пешонангдан ўпай десам, пешонанг йўқ.

Солланасан келинчақдай бошинг эгиб,
Жайрон ўтган сўқмоқларга ёшинг тўкиб.
Қизил юзинг қон дилимга турар тегиб,
Менингдек сен ғарибнинг ҳам парвонанг йўқ.

Қадринг билган, дардинг билган, айт, киминг бор?..
Келиб-кетар баҳор сенга бевафо ёр.
Гўзалсанки, сенга бари гуллар ағёр,
“Оҳ” урсанг, бир оҳинг тинглар остонанг йўқ.

Олдинга мен боролмасам, ўт гуноҳим,
Бир йўқлаб қўй, мен дунёдан ўтган чоғим —
Қабрим узра ҳилпираб тур, қизгалдоғим,
Муҳаммаддан бұлақ дўсти-девонанг йўқ.

* * *

Ҳайрон бўлмам турна кишнаса,
Қаҳратонда олма гулласа.
Аммо сенинг севиб қолишинг...
Алдаб нима қиласан?

Осмонни сув босса, ҳайратим ёлғон,
Қуёшни ўт босса, юлдуз тулласа.
Аммо сенинг севиб қолишинг...
Алдаб нима қиласан?

Тошлар тилга кирса ишонгум,
Трамвайлар юм-юм йиғласа.
Аммо сенинг севиб қолишинг...
Алдаб нима қиласан?

Сенга қараб кўзим пишмоқда,
Сени ўйлаб кўнгил увишмоқда.
Келин орзу қилиб, бағримни тилиб,
Тўшак қавир қари онам қишлоқда...

Алдаб нима қиласан?

МЕҲР ҚОЛУР

Ўтар қанча йиллар тўзони,
Юлдузлар — кўз ёши самони.
Ўтар инсон яхши-ёмони,
Меҳр қолур, муҳаббат қолур.

Қорачуғда порлаган ўша,
Иқболига чорлаган ўша.
Дунёни тор айлаган ўша —
Меҳр қолур, муҳаббат қолур.

Анор сенинг юзларинг, сулув,
Хумор сенинг кўзларинг, сулув.
Ёдда қолмас сўзларинг, сулув,
Меҳр қолур, муҳаббат қолур.

Оқиб кетди сувларда Тоҳир,
Зухро йиғлаб қолди қон бағир.
Келганда ҳам қиёмат охир,
Меҳр қолур, муҳаббат қолур.

Нима дейсан, эй, ғайр инсон?
Ғийбатларинг қилди мени қон.
Сен ҳам бир кун ўтурсан, инон,
Меҳр қолур, муҳаббат қолур.

БОР БЎЛСИН

Қиз бор уйнинг файзи бўлак, дейдилар,
Жаннат йўли — қиз бор йўлак, дейдилар.
Ўнгиримда ўғлим йўқ, деб ўксиманг,
Тоғ бўлмаса қир ҳам тиргак, дейдилар.
Элнинг бахти ботирларга ёр бўлсин,
Оминалар, Фотималар бор бўлсин!..

Қиз йўқ юртда кўкламлар сеп тўшарми?
Келини йўқ тўйлар тўйга ўхшарми?
Қизлар борки, ўлка омон, қўрғон бут,
Қиз кутмаса йигит олов кечарми?
Жонлар илҳақ, илинжлар тумор бўлсин,
Маъсудалар, Маъзуналар бор бўлсин.

Қизи йўқнинг ойсиз хомуш осмони,
Қизи борнинг қасрдир хонадони.
Шу мунглиғу шу муштипар парвонанг,
Йигит йўлнинг, қиз — кўнгилнинг султони.
Ота уйда ҳар куни баҳор бўлсин,
Мавлудалар, Маъсумалар бор бўлсин!

Эй Муҳаммад, олти оға-ининг бор,
Бирда яхши, бирда ёмон кунинг бор.
Бир кун бошинг ботар бўлса болишга,
Қизларингдан яқин яна киминг бор!
Совчилари эшигида зор бўлсин —
Нозималар, Мадиналар бор бўлсин.

ФАРҒОНАМНИНГ ПАРИВАШЛАРИ

Фарғонамнинг паривашлари,
Эй, жонимнинг қариндошлари.
Бўйнингизга марварид бўлсин,
Маржон-маржон кўзим ёшлари!..

Муҳаббатдан айтишиб ўлан,
Кувалашиб ўсдик сиз билан.
Кетдим кейин булутдай кўчиб,
Қайтай энди қайси юз билан?..

Ёдимда соф туйғуларингиз,
Жаранглаган кулгуларингиз.
Ҳаётимда бўлмасангиз ҳам,
Хаёлимда юрдиларингиз.

Сиз мен учун ўша-ўша шўх,
Ўша-ўша эрка бўлдингиз.
Қўрғонимга келмасангиз ҳам,
Армонимга бека бўлдингиз.

Ўйин дедик бу ёруғ олам,
Ўйин қилдик муҳаббатни ҳам.
Қизлар, ўлан айтиб гоҳида
Эслаб қўйинг, Муҳаммадни ҳам.

КЎКЛАМОЙИМ

Сочимда оқ, мен баҳордан ўтиндим:
Кўкламойим, кўкингдан бер бир чимдим.
Қор қўйнида сени қўмсаб ўкиндим,
Кўкламойим, кўкингдан бер бир чимдим.

Кўнглимга кўк бинафшалар сочилсин,
Кокилига толпопукдан соч илсин.
Бойчечакка борар йўллар очилсин —
Кўкламойим, кўкингдан бер бир чимдим.

Фасл боши, ҳам охири ўзингсан,
Мажнунларнинг йўлдоши ҳам ўзингсан.
Лайлиларнинг сирдоши ҳам ўзингсан,
Кўкламойим, кўкингдан бер бир чимдим.

Кел-да энди соғинтирмай одамни,
Сен йўғингда бир ғам босди елкамни.
Қорлар кураб кўмиб келдим отамни...
Кўкламойим, кўкингдан бер бир чимдим.

Кўкинг билан кийинтирай даламни,
Оёқяланг суюнтирай боламни.
Ўзинг олгин кўксимдаги аламни,
Кўкламойим, кўкингдан бер бир чимдим.

Гинам йўқдир кузда кетган оққушдан,
Ийманмасин қайта эшик қоқишдан.
Қумри билан бирга чиқдик биз қишдан,
Кўкламойим, кўкингдан бер бир чимдим.

Жон устида асраб юрай кўкни мен,
Тўйиб-тўйиб кўзга сурай кўкни мен.
Яна сенга етаманми-йўқми мен,
Кўкламойим, кўкингдан бер бир чимдим.

Дил яйрасин дала-даштинг ясаниб,
Ялпизларинг сув бўйига ястаниб.
Икки мисра байт битай бир мақтаниб,
Кўкламойим, кўкингдан бер бир чимдим!..

ЖАЙРОН

Қон йиғлатди қайси бағритош,
Жайрон, нега кўзинг тўла ёш?
Оёғинга қўйиб ётай бош,
Жайрон, нега кўзинг тўла ёш?..

Юрак қонинг тўкилган сўқмоқ,
Бағри алвон лолақизғалдоқ,
Сенга тошлар отди қай гумроҳ,
Жайрон, нега кўзинг тўла ёш?..

Зор йиғладинг бунча ҳам ҳайҳот,
Менда ҳам бор сендаги сайёд...
Эй беозор, эй мўмин жонзот,
Жайрон, нега кўзинг тўла ёш?..

Бу дунёнинг нокаслари бор,
Эзгуликни кўролмайдилар.
Мени ҳам қон қилдилар улар,
Жайрон, нега кўзинг тўла ёш?..

Лабим билан яранг силайман,
Сенга дарди шифо тилайман.
Кел, туғишган оғанг бўлай ман,
Жайрон, нега кўзинг тўла ёш?..

БИНАФША

Баҳор келса боғларга,
Турфа гуллар тўлади.
Ҳали бири очилмай,
Бири қуриб сўлади.
Асл гулнинг ҳамиша
Умри қисқа бўлади.
Бинафшажон, бинафша,
Юраги қон бинафша...

Ерга боқмай ёнингга
Кимлар келиб кетади,
Кўриб қолса гулфуруш
Сени бозор элтади.
Мен бўйингга термулиб
Ўлтирсам — шу етади.
Бинафшажон, бинафша,
Бўлма ҳайрон, бинафша.

Чўллардаги оҳуни
Кушандаси сайёдлар,
Тузоқ қўйиб билдирмай,
Йўлинг пойлар жаллодлар.
Мен биламан, сенинг ҳам
Ичинг тўла фарёдлар.
Бинафшажон, бинафша,
Сен ҳам жайрон, бинафша.

Қадринг билган ҳамиша
Пойингга жон тўшайди,
Баҳорлиги қолмасди,
Баҳор сенсиз бўлсайди.

Сенсиз замин келинсиз
Кенг ҳовлига ўхшайди,
Бинафшажон, бинафша,
Гулларга хон бинафша.

Ҳар баргингда минг битта
Юракларга хузур бор,
Сен бор жойда барака,
Сен бор жойда хизр бор.
Дала-қирлар кўкламда
Сенинг билан чаманзор.
Бинафшажон, бинафша,
Куйдирмажон, бинафша.

Сени писанд қилмаслар —
Гуллар ўсиб гердайиб,
Эмишки, сен энг нозик,
Эмишки, сен энг заиф.
Шоирмисан, биродар,
Мунча қолдинг мунғайиб?..
Бинафшажон, бинафша,
Гўзал достон, бинафша.

ТҮЁНА

Тўйкўчада тонг отгунча гулхан ёнди,
Борай десам тополмадим кўйлагимни.
Гулхан ичра гулхан бўлиб бир жон ёнди,
Куя-куя кулга кўмдим тилагимни.

Чимилдикда ёлгон йиғлар ёлгончи қиз,
Кулиб кимни эрмак қилар ўланчи қиз?
Бағрим ёнар, онажоним, сиз билмайсиз,
Ҳижрон отли ханжар тилар юрагимни!

Йигит бўлиб не кўрибман мен дунёда,
Ёрим яшнаб турар тилло тақинчоқда.
Қўллариммас, энди ўша шода-шода
Марваридлар бўйнин силар малагимнинг.

Бу ҳовлига энди мен бир бўйламасман,
Кетаверсин кетса, уни ўйламасман,
Ёлгончининг ёнига ҳам йўламасман,
Йўлатмам ҳам яқинига йўлагимнинг...

Тўйкўчада туни билан гулхан ёнди,
Борай десам тополмадим кўйлагимни.
Гулхан ичра гулхан бўлиб бир жон ёнди,
Куя-куя кулга кўмдим юрагимни.

* * *

Ишонгандим дўстимга,
Ишонгандай ўзимга.
Дўстим мени алдади,
Ханжар урди кўксимга.

Боғлардаги гул, япроқ,
Энди менга дўст, ўртоқ.
Гулхан бўлиб чарсиллаб,
Бағри дилим ёнар, воҳ.

Олмани отдим отганга,
Дийдаси тош қотганга.
Дунё бўлсин қоронғу,
Ўз дўстини сотганга...

Ишонгандим ёримга,
Суюкли дилдоримга.
Ёрим мени алдади,
Қулоқ солмай зоримга.

Тоғлардаги қизғалдоқ,
Энди менга ёр, ҳамроҳ.
Гулхан бўлиб ловуллаб,
Бағри дилим ёнар, воҳ.

Олмани отдим отганга,
Юраги тош қотганга.
Дунё бўлсин қоронғу,
Севгисини сотганга...

ТУШЛАРИМГА КИР

Капалакдай келиб,
Қошинга кўниб,
Кўзинга термулиб умрим ўтсайди...
Нима ҳам кўрибман мен йигит бўлиб,
Сочингни силашга кўлим етмайди.

Пешонам шу экан, пешонанг шудир,
Тушимга кир жоним, тушларимга кир.

Товонинг ўпади ариқдаги сув,
Кўйлагинг этагин ўпади майса.
Мен-чи, бир гиёҳча бўлолмадим-ку,
Эй кўзлари жайрон, киприги найза!

Пешонам шу экан, пешонанг шудир,
Тушимга кир жоним, тушларимга кир.

Кўчиб бораётир бу умр — карвон,
Кунларнинг бўйнида юрак кўнгироқ.
Мен сенга армону сен менга армон,
Кўнглимнинг тўрида тутар шамчиоқ.

Пешонам шу экан, пешонанг шудир,
Тушимга кир жоним, тушларимга кир.

Капалакдай келиб, қошинга кўниб,
Кўзинга термулиб умрим ўтсайди.
Қолдингу бағримда жонимдек бўлиб,
Сочингни силашга кўлим етмайди.

Пешонам шу экан, пешонанг шудир,
Тушимга кир жоним, тушларимга кир.

МУҲАММАДГА МАКТУБ

Қўлинг гулга айлансин қиз кучганда,
Лағча чўғ ҳам хўплагин сув ичганда.
Сев, юрагинг карвон бўлиб кўчганда,
Ишқдан олис сахро борми, биродар?..

Ошиқларнинг орасида ҳакам йўқ,
Дардинг айтсанг эшитгувчи одам йўқ.
Ишқ дардига ишқдан бўлак малҳам йўқ,
Бундан оғир савдо борми, биродар?

Қаён бошинг урма бу дунё бир кам,
Бировга бер ўзинг муҳтож бўлсанг ҳам.
Ўзга ғами ўлдирмаса — ўлсанг ҳам,
Ҳаётингда маъно борми, биродар?

Боқ бу фалак ишларига ўнглиниб:
Кимлар ётар бир жони минг тўғралиб,
Кимлар ётар қобиғига ўралиб,
Дардсиздек бедаво борми, биродар?

Лочин кўқда нетар кўзи ўтмаса,
Синдир қаламингни сўзи ўтмаса.
Ватан десанг ўпканг тўлиб кетмаса,
Шеър ёзишга бало борми, биродар!..

БИР ҚИЗ ЙИҒЛАР

Бир қиз йиғлар булоқ бошида,
Маъюс мажнунтоллар қошида.
Кўнгил оҳи кўзин ёшида:
Бевафо кўп экан дунёда...

Нигоҳида офтоблари бор,
Нолишларин жавоблари бор.
Сўнган севги азоблари бор,
Бевафо кўп экан дунёда...

Товонига тушган кокиллар,
Қизгинага қўшилиб йиғлар.
Бир сўз дилга санчади тиғлар —
Бевафо кўп экан дунёда...

Дилдан кўчиб кетса хаёллар,
Ёмонга йўқ экан жазолар.
Ёлгон дунё экан дунёлар,
Бевафо кўп экан дунёда...

Эрмак экан энди Лайлолар,
Мажнун ғариб кезган саҳролар.
Эртак экан Тохир-Зухролар,
Бевафо кўп экан дунёда...

Бир қиз йиғлар булоқ бошида,
Маъюс мажнунтоллар қошида.
Кўнгил зори кўзин ёшида:
Бевафо кўп экан дунёда...

Кўй йиғлама, менинг жон синглим,
Мен ҳам сендек бағри қон, синглим.
Менга ҳам йўқ меҳрибон, синглим,
Бевафо кўп экан дунёда,
Муҳаббат йўқ экан дунёда!..

ТИЛЛО САНДИҚ

Баланд жардан ташланди
Тилло сандиқ дарёга .
Ёрингман деб юзланди
Қоработир Зухрога.

Тоҳир эмас, бағри хун
Оқиб кетди муҳаббат.
Бу дунёга этагин
Қоқиб кетди муҳаббат.

Қайсни қувғин қилишди,
Ул ошиқи шайдони.
Эрмак қилиб кулишди,
Қон йиғлаган Лайлони.

Мажнун эмас, саҳрода
Сарсон бўлди муҳаббат.
Икки кўзи самода,
Ҳайрон бўлди муҳаббат.

Афсона бўлди ёху,
Армон бўлди муҳаббат.
Одамдан безган оху,
Жайрон бўлди муҳаббат.

КҰНГИЛ ҚҰШИҒИ

Боғда шабнам — бодага
Кўнглимни бердим дўстларим.
Бир гули озодага
Кўнглимни бердим, дўстларим.

Дедилар: тенг-тенг билан,
Яқони ишқи енг билан.
Мен гадо, хонзодага
Кўнглимни бердим, дўстларим.

Ёр хуснин сўрганим йўқ,
Юзда холин кўрганим йўқ,
Кўздаги ифодага
Кўнглимни бердим, дўстларим.

Гоҳ бир йўқлаб кетади,
Йиғлатиб, йиғлаб кетади.
Баргман-у шаббодага
Кўнглимни бердим, дўстларим...

Боғда шабнам — бодага
Кўнглимни бердим, дўстларим.
Бир гули озодага
Кўнглимни бердим, дўстларим.

БИНАФША

Жилғалар бүйига чўккан гулойим,
Булбулнинг патидан баргинг мулойим.
Сени этагидан тўккан худойим,
Жаннат жилвасисан, хоксор бинафша.

Илк жамол кўрсатган оқ қорлар аро,
Гул йўқ сендан бўлак гулзорлар аро.
Дунёда бор мовий минорлар аро
Сен ҳам битта митти минор, бинафша.

Йўқлайсан ҳар баҳор унган жойингни,
Фидойисидурсан сен фидойингни.
Кўзимга сурайми зулфи ёйингни,
Сендан улуғ яна ким бор, бинафша?..

Қора совуқларга чидаб, мунғайиб,
Йўллар ёқасида мўмин жилмайиб,
Бирга ўсгандаймиз, бирга улғайиб,
Муҳаммадга дилдош дилдор, бинафша!

ҚИЗИЛ ОЛМА

С. га

Баланд шохда қизил олма
Пишган экан,
Узиб олиб қарасам, курт
Тушган экан.

Мен олмани ирғитворсам,
У дод солди:
Ташлаб кетар экан мени
Нега олди?!

Қизил олма, қизил олма,
Мен енгилдим,
Дунёи-дун деганларин
Энди билдим...

Юрагим-ей, сени не ўй
Ўртамоқда,
Севгига йўл бўлсин бизга
Бу чорбоғда.

Баланд шохда қизил олма
Пишган экан...
Бизнинг бошга шундай савдо
Тушган экан.

МЕНИНГ СЕВГИМ

Менинг севгим, мен билмадим, менинг севгим,
Кўзинг шаҳломиди сенинг, хумормиди.
Эртақдаги Лайли сендай дилдормиди,
Ай, юзингни бир кўрмадим, менинг севгим.

Гоҳ гул бўлиб яшнади дил, гоҳ сўлди дил,
Гоҳ йиғлатиб, гоҳи ўзи қон бўлди дил.
Томоғимда чирқираган жон бўлди дил,
Ай, юзингни бир кўрмадим, менинг севгим.

Сен қуш бўлиб учдинг-кетдинг, тутолмадим,
Оҳу бўлиб қочдинг, қувиб етолмадим.
Бир бор кўриб, бир ширин сўз айтолмадим,
Ай, юзингни бир кўрмадим, менинг севгим.

Жаннат гулин лабларидан лаззат сўрдим,
Омад гулин юзларида чиммат кўрдим.
Шоир бўлдим, шоҳлардан кўп иззат кўрдим,
Ай, юзингни бир кўрмадим, менинг севгим.

Сени фақат олислардан аллаладим,
Эркаласам — хаёлимда эркаладим.
Сочларингни тушларимда сийпаладим,
Ай, юзингни бир кўрмадим, менинг севгим.

Соч оқарди юракдаги шу бир чўғ деб,
Армондаги, тилақдаги шу бир чўғ деб.
Юрагим қон йиғлар бўлди севги йўқ деб,
Ай, юзингни бир кўрмадим, менинг севгим.

Ана, ажал остонамда турар бўйлаб,
Фаришталар чорлар мени ўлан сўйлаб.
Жаннатларда зерикарман сени ўйлаб,
Ай, юзингни бир кўрмадим, менинг севгим.

ЁЛҒОНЧИ ЁР

Ёлғончи ёр, ёлғонларинг тугар қачон,
Ёлғон йиғлаб, куйганларинг тугар қачон.
Қачон менга бир илтифот айлагайсан,
Қачон тугар ситамларинг карвон-карвон,
Ёлғончи ёр, ёлғонларинг тугар қачон?..

Мажнун бўлдим саҳроларда, бир соя йўқ,
Менга офтоб — қароқчидан ҳимоя йўқ.
Ўнгимда чўғ, сўлимда чўғ, кўнглимда чўғ,
Жоним сайёд қўлидаги жайрон-жайрон,
Ёлғончи ёр, ёлғонларинг тугар қачон?..

Узун тунлар бекорга мен тўлғонмасман,
Паризодим, сени севдим, ҳеч тонмасман.
Минг бир кеча эртагинг айт — ишонмасман,
Ишонмай ҳам кўзимда ёш маржон-маржон,
Ёлғончи ёр, ёлғонларинг тугар қачон?

Жаннат ишвасига учиб ким чопмаган,
Тақдир менинг пешонамга қил ёпмаган.
Ношуд қулман чаман кезиб гул топмаган,
Ўз ҳолимга энди ўзим ҳайрон-ҳайрон,
Ёлғончи ёр, ёлғонларинг тугар қачон?..

Тушунмадим муҳаббатнинг шевасига,
Кўнгили бердим сендай қизнинг нимасига.
Нега миндим омонат ишқ кемасига,
Ўз умримни ўзим қилдим вайрон-вайрон,
Ёлғончи ёр, ёлғонларинг тугар қачон?..

СЕВГИ, СЕНДАН ҚЎРҚАМАН

Севги, менга бўйлама,
Меҳринг билан сийлама.
Оташ нигоҳинг қадаб
Жонимни ёқиб қийнама,
Қўрқаман.

Энг беғубор сен ўзинг,
Энг беозор сен ўзинг.
Лекин гоҳи йиғлатиб,
Ошиққа озор сен ўзинг,
Қўрқаман.

Не бўлди мафтунларинг,
Кўйингда мажнунларинг.
Домингга тушган дилни
Қон қилди-ку афсунларинг,
Қўрқаман.

Сенмасму Лайлосидан,
Вомиқни Узросидан,
Айириб бўзлатиб кетган
Юсуфни Зулайҳосидан?..
Қўрқаман.

Севги, менга бўйлама,
Меҳринг билан сийлама.
Оташ нигоҳинг қадаб,
Жонимни ёқиб қийнама,
Қўрқаман.

КЕЛИНЧАК

Келинчагим, кулиб-кулиб кетдингизми,
Юрагимни тилиб-тилиб кетдингизми.
Ёлғизликда нелар бўлсам бўлдим-ку мен,
Сиз муродга етдингизми, етдингизми?

Қачон мендан тонган қиздан тонар дилим,
Йўллар қараб қонар дилим, қонар дилим.
Пойингизга интиқ бўлиб ёнар дилим,
Ёт кўчадан ўтдингизми, ўтдингизми?

Кўнглингизни олдим и шум янголари,
Алдаб йўлга солдим и ҳийлолари.
Кўзингизни олдим и тиллолари —
Севгимизни зарларига сотдингизми?

Мулкингизга не парилар ҳавас этмас,
Ёрим айтинг, сизга яна нима етмас.
Нечун ойдек юзингиздан қайғу кетмас,
Ҳажр азобин сиз ҳам энди тотдингизми?

Кун ботмайин эшигингиз ёпилади,
Кўк зулфига пўлат занжир осилади.
Йиғи билан хуморингиз босилади,
Излаб-излаб шу зиндонни топдингизми?

Ҳилолим-а, ёт гўшага ботдингизми?

* * *

Эсламасанг ҳам мени
Қандай қилиб тонаман.
Йиллар ўтару сени
Унутолмай ёнаман.
Майли, мен-ку, қон дилим,
Бахтлимисан, севгилим?..

Баҳор келса боғларга,
Севишганлар сиғмайди.
Менинг куйган кўксимда
Қизгалдоқлар йиғлайди.
Майли, мен-ку, қон дилим,
Бахтлимисан, севгилим?..

Мендан кечиб кетгандинг,
Майли, жонинг соғ бўлсин.
Менинг кўнглим чўкса ҳам,
Сенинг кўнглинг чоғ бўлсин.
Майли, мен-ку, қон дилим,
Бахтлимисан, севгилим?

Қайда бўлма, омон бўл,
Омон бўлу билиб ол —
Сенинг умринг узун йўл,
Менинг умрим бир савол:
Майли, мен-ку, қон дилим,
Бахтлимисан, севгилим?!

* * *

Қўлим тегмай тўкилди гулим,
Сувга тушди, оқдию кетди.
Омадим йўқ экан севгилим,
Бўлса ҳам бир боқдию кетди.

Айтинг-айтинг, кўнглимни сўраб
Лаззатланмоқ истар энди ким?..
Мен севгимни гулбаргга ўраб,
Куйиб кетган жонимга кўмдим.

Муҳаббатим — менинг шох байтим,
Оқу қароси сен кўзимнинг.
Мен дардимни осмонга айтдим,
Юлдузларга босиб юзимни.

Нечун энди ғамгин нигоҳим,
Айтинг, билмоқ истаган кимдир?
Офтоб менинг бир чеккан оҳим,
Оқ ёмғирлар кўзёшларимдир!

Қўлим тегмай тўкилди гулим,
Сувга тушди, оқдию кетди.
Омадим йўқ экан, севгилим,
Бўлса ҳам бир боқдию кетди.

АРМОН

Ёгаётган ёмғирми-қорми,
Қор остида қолган баҳорми.
Сенсиз дунё шунчалар торми,
Яна бўзлар бўлди юрагим.

Шамдай ёниб, шамдай ўчдимми,
Сарвинозим, Сендан кечдимми.
Энди сенга мен ҳам ҳеч кимми?
Яна бўзлар бўлди юрагим.

Ёгаётган ёмғирми-қорми,
Бир жонимга шунча озорми.
Бу дунёда дўстим ҳам борми,
Армонларга тўлди юрагим...

Бу ерларда нетарман энди,
Саҳроларга кетарман энди.
Сени куйлаб ўтарман энди,
Достонларга тўлди юрагим.

КЕТАР БЎЛДИМ...

Ёр, эшигинг очилмади мен учун,
Тилингдан бол сочилмади мен учун.
Уйингдан жой топилмади мен учун,
Кетар бўлдим юзингни бир кўролмай.

Келдим десам, жойинг йўлак, дедилар,
Севдим десам, тенгинг бўлак, дедилар.
Сенинг севгинг кимга керак, дедилар...
Кетар бўлдим юзингни бир кўролмай.

Куйма ёрим, куйдирмагин, куйма ёр,
Бир яхшига бир ёмон ҳар жойда бор.
Икки яхши яшнаган жой қайда бор?..
Кетар бўлдим юзингни бир кўролмай.

Дерлар, жон соғ бўлса жаҳон топилгай,
Бир парча ер, парча осмон топилгай.
Лекин қайда сендек жонон топилгай,
Кетар бўлдим юзингни бир кўролмай.

Ёр, эшигинг очилмади мен учун,
Тилингдан бол сочилмади мен учун.
Уйингдан жой топилмади мен учун,
Ўтар бўлдим юзингни бир кўролмай.

ОСОҢ ЭМАС

Менинг севгим, менинг ғуссам,
Сендан қандай кўнгил узсам.
Ишон сўзим ёлғон эмас,
Кўнгил узмоқ осон эмас.

Менинг Мажнун ҳолимга боқ —
Кўзимнинг ёшлари ирмоқ.
Қийин эмас кўнгил бермоқ,
Кўнгил узмоқ осон эмас.

Кеча биз шод эдик ҳай-ҳай,
Гўё биздан бўлак йўқдай.
Хайр дейман, сенга қандай?
Кўнгил узмоқ осон эмас.

Кеча бахтли эдик, жоним,
Қумлардан уй қурдик, жоним.
Қандай уйни буздик, жоним,
Кўнгил узмоқ осон эмас.

Дегайлар бу бир кам дунё,
Омонат гоҳ, мубҳам дунё.
Узилса жон не ғам, аммо,
Кўнгил узмоқ осон эмас!..

МЕН БИТТАДУРМАН

Санам, сочингдан ҳам шайдоларинг кўп,
Хуснинг ошиқлари — адоларинг кўп.
Ниманг кўп, кўйингда гадоларинг кўп,
Аммо мен биттаман, мен биттадурман.

Бек йигит бир сенинг пойингда хорман,
Гарчи дийдорингга муштоку зорман.
Мен беун севарман, мен жим севарман,
Қиёматгача шул сукутдадурман.

Дейдилар: муҳаббат билмас масофа,
Айрилиқни писанд қилмас масофа.
Келурсан ўзинг деб бир кун инсофа —
Гоҳи Тошкент, гоҳи Ургутдадурман.

Тилинг билмасам ҳам тушунгандайман,
Сен билан гоҳи дўст тутунгандайман.
Гоҳи бу дўстликдан ўкингандайман,
Минг бир хаёл ичра минг биттадурман.

Суймоқ бу — гулханда куймоқ азали,
Мен шаҳар эркаси, сен тоғ гўзали.
Эслаб юр ёдингга тушган маҳали —
Шайдоларинг кўп-у мен биттадурман!..

ЯЛПИЗ

Ўзим жаннатда-ю дўзахда кўнглим,
Ялпизжон, сен ўсган ўтлоқда кўнглим.
Сен жилға бўйида сарғайган синглим,
Мен уммонда сенга муштоқ оғангман.

Кўзимдан ёш оқар юзингдан ўпсам,
Қанийди бир умр пойингда чўксам.
Дилинга дилимни дардини тўксам —
Водийсидан ажраб қолган воҳангман.

Мен шоир эмас, мен назмбоз косиб,
Шеърим шуҳратимга эмас муносиб.
Бир лутф туфайли минг ғафлат босиб,
Ариғига сиғмай қолган наҳангман.

Осмонин туси йўқ бу тахтни нетгум,
Райҳонин иси йўқ бу бахтни нетгум.
Бош олиб ёнингга келади кетгум,
Далангдан оламга бир садақангман!..

Эй оқ кўнглим менинг, эй кўк қўйлагим,
Бўйингда бўйимни келар тенглагим.
Куйласам фақат сен сабаб куйладим,
Япроғингдан ерга томган оҳангман.

БУЛУТ

Оқ булут, оқ пар булут,
Кўкдаги каптар булут.
Сенга дардим сўзласам,
Бўлур минг дафтар, булут.

Бир қизни суйган эдим,
Ишқида куйган эдим.
Тўйда бир кўрган эдим,
Сен ўзинг ахтар, булут.

Сен кўкда, мен ердаман,
Сен озод, мен тердаман.
Топгин, мен қаердаман?
То рўзи махшар, булут.

Сен кўкингдан тушмагин,
Ғамзаларга учмагин.
Бевафони кучмагин,
Жонларим қақшар, булут.

Мен-ку бир меҳмон эдим,
Шод эдим, шодмон эдим.
Умидли инсон эдим,
Ким мени сақлар, булут?!

ЗЕБИЖОН

Яланг оёқ ёшлигимни эсласам жим,
Кўзларимга сургим келар бурда нонни.
Қорним нонга тўймаса ҳам пошшо кўнглим:
Зебижонни суяр эдим, Зебижонни...

Капалак ҳам сийлар гулнинг суйганини,
Шабнамларнинг кўрдим тонгга ийганини.
Ким биларди камбағалнинг куйганини,
Зебижонни суяр эдим, Зебижонни...

Суйганимни бир бойвачча тортиб олди,
Тилло берди, тиллога от сотиб олдим.
Тулпоримнинг туёғига ётиб олдим,
Зебижонни суяр эдим, Зебижонни...

Отим билан гаплашардим одамдайин,
Мен бир қашшоқ ўғилман, у — отамдайин.
Йиғлар эдим ёлларини силаб майин,
Зебижонни суяр эдим, Зебижонни...

Кимга айтиб яна кимга йиғлай бориб,
Умрим ўтди ёлғиз унга кўнглим ёриб.
Отим мендан ғарибу мен ундан ғариб.
Зебижонни суяр эдим, Зебижонни...

Ой юзли ёр ойдек ўғил тукқан оқшом,
Мадаминбек тортиб олди отимни ҳам.
Дардимга дард қўшилди воҳ, ғамимга ғам,
Зебижонни суяр эдим, Зебижонни...

Камбағалнинг куни қурсин экан, кўрдик,
Мискин эдик, яна икков мискин бўлдик.
Отим бекка, ўзим эрка тутқун бўлдик,
Зебижонни суяр эдим, Зебижонни...

Тунда бориб олиб қочдим, келиб орим,
Елдек учиб кетаверди жониворим.
Мадаминбек бия минсин, чу, тулпорим,
Зебижонни суяр эдим, Зебижонни!..

ҚАЙДА БОР

Ёмғир ёғар шитирлаб,
Нурми, ипак толалар.
Баҳор келса қиқирлаб,
Қирга чиқар лолалар.
Лолалар ҳар жойда бор,
Бизда бори қайда бор?

Кўкни булут ўрайди,
Ерни ёмғир аллалар.
Райҳон ҳидин тарайди,
Донга интиқ далалар.
Далалар ҳар жойда бор,
Бизда бори қайда бор?

Саман йўрға ер чизиб,
Тошда омом сирғалар.
Оқар ойни оқизиб,
Жилдир-жилдир жилғалар.
Жилғалар ҳар жойда бор,
Бизда бори қайда бор?

Қалбга таскин изласанг —
Турғун чолни сўрагин.
“Тановар” ни тингласанг
Сел бўлади юрагинг.
Наволар ҳар жойда бор,
Бизда бори қайда бор...

Кўринганни дуолар
Қилар бизда момолар.

Ғанимга ҳам омонлик,
Тилар бизда момолар.
Момолар ҳар жойда бор,
Бизда бори қайда бор?

Бизнинг бўстон қайда бор,
Шоҳимардон қайда бор.
Сўлим Сурхон қайда бор,
Самарқанднон қайда бор-а,
Ўзбекистон қайда бор?!

ЧИМИЛДИҚ

Гарчи ипак деворинг,
Ҳеч ким сени қурган йўқ.
Аммо икки дунёда
Сендан баланд қўрғон йўқ.

Қўш юраклар ёғдуси —
Ўзинг бешак, чимилдиқ.
Бўй қизларнинг орзуси
Шоҳи тўшак, чимилдиқ.

Куёв кутган орзиқиб —
Ҳаёт сендан бошланар,
Келаётган аллаю
Баёт сендан бошланар.

Тилагим шу — бойлансин
Жон риштаси жонингга.
Йўламасин ҳеч бир қиз
Рози бўлмаё ёнингга.

ЗЕБИ, ЗЕБИ...

Сузилма ой осмонда,
Сендан тўлин юзлар бор.
Сурхон деган томонда
Ойдан ойдин қизлар бор.

Зеби дейман, Зебона,
Ишқингда мен девона.
Болаликда дўст қизлар,
Бўйга етгач бегона!..

Чоғим етмас чоғласам,
Офтоб эрир тафтидан.
Кечагина хоҳласам,
Сув ичардим кафтидан.

Зеби дедим, Зебона,
Ишқингда мен девона.
Болаликда дўст қизлар,
Бўйга етгач бегона...

На у менга эланди,
На мен унга қайрилдим.
Дўстим унга уйланди,
Дўстимдан ҳам айрилдим.

Зеби дедим, Зебона,
Севганим сен ягона.
Болаликда соғ қизлар
Бўйга етгач — девона!..

ЙИҒЛАБ ТУРИНГ

Эгар бўлдик эгилмаган бошимизни,
Тандан бу жон кетмасмиди сиз кетгунча.
Алдамчи деб атамасам асло Сизни —
Қиз боланинг ваъдалари бўй етгунча,
Кўнгил учун йиғлаб туринг тўй ўтгунча!

Бўй етган қиз учирма қуш, учар-кетар,
Бир кун суйиб бегонани, кўчар-кетар.
Эрта исмим ёдингиздан ўчар-кетар —
Қиз боланинг ваъдалари бўй етгунча,
Кўнгил учун йиғлаб туринг тўй ўтгунча.

Қизлар кўнгли баҳор билан ёз ўртаси,
Гоҳи алам, гоҳи араз — ноз ўртаси.
Қумкўрғондек омонат бу ишқ ўрдаси,
Қиз боланинг ваъдалари бўй етгунча,
Кўнгил учун йиғлаб туринг тўй ўтгунча!

Айтинг-айтинг, тўраларим кулмасинлар,
Тили узун шум янгалар билмасинлар.
Кўча-куйда мени эрмак қилмасинлар —
Қиз боланинг ваъдалари бўй етгунча,
Кўнгил учун йиғлаб туринг тўй ўтгунча!

ҚЎЯВЕРИНГ...

Шамол сабаб, эҳтимол,
Тунда эшик ғичирлар.
Бошланади қишлоқда,
Секин пичир-пичирлар.

Сизга нима?
Сиз ухланг,
Ҳеч ишингиз бўлмасин.
Кимда кимнинг кўнгли бор,
Қўяверинг, ўйнасин...

Ошиқларим ошиқдек,
Маили, кўнгли хушлашсин,
Икки ошиқ истаса,
Шамол билан муштлашсин.

Ўксимасин қиз қалби,
Йигит раъйи ўлмасин —
Кимда кимнинг кўнгли бор,
Қўяверинг, ўйнасин...

Ғийбат қилманг йигитни,
Уялтирманг қизни ҳам.
Шундай ўтли муҳаббат
Сийлар бўлсин сизни ҳам,

Бир совуқ сўз туфайли,
Севги боғи сўлмасин.
Кимда кимнинг кўнгли бор,
Қўяверинг, ўйнасин...

Илк севгидан ийманиб,
Сўнг пушаймон ёнса ҳам,
Сепли қизга суйканиб,
Эпли қиздан тонса ҳам —

Насиб этмай ёр васли,
Энди ҳажри қийнасин!..
Кимда кимнинг кўнгли бор,
Қўяверинг, ўйнасин...

Икки ёрти бош узра
Порласин ишқ қуёши.
Қизга ҳаё, йигитнинг
Ғурур бўлсин йўлдоши.

Дийдорига бир-бирин
Термулишиб тўймасин.
Кимда кимнинг кўнгли бор,
Қўяверинг, ўйнасин.

ТИЛЛА БАЛДОҚ

Суюкли ёр, кулоғингда
Тилла балдоқ,
Мен яшарман юрагингда,
Тилла балдоқ.

Унутолмай ўртанасан,
Тилла балдоқ,
Юрган йўлу йўлагингда,
Тилла балдоқ.

Сен йиғлайсан, йиғлайди зор,
Тилла балдоқ,
Қўлим изи билагингда,
Тилла балдоқ...

Ёринг бошқа, ёринг бўлак,
Тилла балдоқ.
Мен бошқанг, мен бўлагинг-да,
Тилла балдоқ!

КЕЛИНЧАК

Гул шохига чиқма, ҳилол,
Гулдай юзинг тирналмасин.
Гуноҳингдан кечганим бор,
Ёрим, жонинг қийналмасин.

Сени кутар тилло айвон,
Бор янги ёр гўшасига.
Сен кирмадинг, мен нотавон
Кирдим кўнгил кўчасига.

Ёлғончи ёр, ёт ёнида
Сени кўриб тўлғонмадим.
Тўй кечаси тўйхонада
Гулхан ёнди, мен ёнмадим.

Ойсиз тунлар титраб қайноқ,
Қўлларингдан тортганим йўқ.
Кезганинг йўқ сен ҳеч чорбоғ,
Мен юзингдан ўпганим йўқ...

Гул шохига чиқма, ҳилол,
Гулдай юзинг тирналмасин.
Ёдга тушсам, сурма хаёл,
Ёрим, жонинг қийналмасин.

Момолар ҳақ — севги эртак,
Ким муродга суйиб етди...
Сен уйингга бор, келинчак,
Мени уйим куйиб кетди.

ОЗОДА

Озодани севаман мен, Озодани,
Сулувларнинг сарвари — хонзодани.
Йўлатмасман ёнига шаббодани,
Озодани севаман мен, Озодани.

Кўрганману кўрганим эртасидан,
Юрагим қоқ бўлинган ўртасидан.
Ҳар куни бир ўтаман кўчасидан,
Озодани севаман мен, Озодани.

Ўтаман-да. Ўтмасам бўлмайди ҳеч,
Ўтмай десам, кўнгил ўлгур тўлмайди ҳеч.
Кўзим тойиб кетаверар — кўймайди ҳеч,
Озодани севаман мен, Озодани.

Бир эсласам зирқиллайди банди-бандим,
Кечагина бир қизчани ўйнатгандим!
Кучугига оққанд бериб ўргатгандим,
Озодани севаман мен, Озодани.

Тушунмаслар кулади: эсиз-эсиз,
Кимдир эрмак қилади: эсиз, эсиз.
Хотиним ҳам билади, нима дейсиз,
Озодани севаман мен, Озодани.

Йигит қирқда қирчиллаб ғарқ пишшади,
Эрта-индин сочимга оқ тушади.
Чин ошиқлар қирқ йилда топишади,
Озодани севаман мен, Озодани.

Севган эдим, ҳамон у суюкли ёр,
Билагида бармоғимнинг изи бор.
Озоданинг бир ўғил, бир қизи бор...
Мен барибир севаман Озодани.

КОКИЛИНГ

Момом ўриб ўтган соч,
Ўсиб товон ўпган соч.
Ўсиб товон ўпганда,
Йиғлаб-йиғлаб кетган соч...
Кокилинг ким кесди ёр?

Она урфдан ким тонар,
Бағри дилим ўртанар.
Тошга айтсам тўлғонар,
Сувга айтсам сув ёнар,
Кокилинг ким кесди ёр?

Турмасмиди солланиб,
Елкангда турнақатор.
Кокилингни кесган ул
Қўлларингда қасдим бор,
Кокилинг ким кесди ёр?..

Кокилинг ким кесди, ёр,
Севгим йўлин тўсди, ёр.
Менинг кўнглим чўктириб,
Кимнинг кўнгли ўсди ёр,
Кокилинг ким кесди ёр?!

* * *

Рўмолим бор — бўяма,
Бўямани ювдирма...

Кўшиқдан

Рўмолингни бўяма,
Билмайгина ювдирдим,
Отанг сени бермай, мен
Оламан деб куйдирдим...

Мени суйсанг бўлгани,
Сен сўзингда тур, жоним.
Отангни ўзим йўлга
Соламан, деб куйдирдим.

Маломатлар ёғилсин,
Тошлар ёғсин бошимга.
Мен аҳдимга вафодор
Қоламан, деб куйдирдим.

Отанг сени бермади,
Тақдир дедим. Кўникдим.
Мен бечора... бир шоир
Боламан, деб куйдирдим...

ЎН САККИЗГА КИРГАН ҚИЗ

Бахтинг болиш бошингда,
Ой ухлайди қошингда.
Осмонларда юрган қиз
Ўн саккизга кирган қиз.

Киприкми бу найзами,
Янги чиққан майсами.
Анбари уфурган қиз,
Ўн саккизга кирган қиз.

Боққа чиқса оқшомлар,
Изларини шабнамлар
Қўзларига сурган қиз,
Ўн саккизга кирган қиз.

Сабо силаб сочини —
Қирқ жуфт қалдирғочини
Қирқ ёнга учирган қиз,
Ўн саккизга кирган қиз.

Ўн саккизга кирган қиз —
Баҳор билан топишиб,
Ёмғир билан ўпишиб,
Хаёл билан юрган қиз,
Ўн саккизга кирган қиз.

МАҲЗУНА

Бунча маъюс, ҳазинсан,
Кўнглинда не озоринг:
Ўн саккизга тўлсанг ҳам
Йўқламасми баҳоринг?

Маҳзуна қиз, Маҳзуна,
Бойчечакдан маъсума.
Силаб сумбул сочингни
Баҳор келар, ўксима.

Пок қизларнинг бахтини
Ўзи очар худойим.
Гулга қўшиб бошидан
Олтин сочар худойим.

Маҳзуна қиз, Маҳзуна,
Атиргулдан маъсума.
Эрта-индин ёр-ёрга
Уйинг тўлар, ўксима.

Оқ рўмолда ойдек сен
Чимилдиққа кирарсан.
Кўнгил учун шунчаки
Кўз ёши ҳам қиларсан.

Маҳзуна қиз, Маҳзуна,
Бинафшадан маъсума.
Қирқ қозон ош дамланиб
Тўйинг бўлар, ўксима.

Сенинг тўйинг менга ўй —
Тақдир экан, нетарман.
Балки шу кун тонггача
Ўзим қўшиқ айтарман.

Маҳзуна қиз, Маҳзуна,
Қизғалдоқдан маъсума.
Муҳаммадинг тутинган
Оғанг бўлар, ўксима.

* * *

Кечагина қишлоқдаги қизларнинг бари
Менга сирли қошлар қоқиб қарашарди.
Қарашмаса, уйларига тунда келиб,
Тошлар отиб қочар эдим, ярашарди.

Саҳаргача атрофида айланишиб,
Дилхун уйга қайтар эдим, билишарди.
“Кимни кутиб турибди бу йигитча” деб
Девор оша мўралашиб кулишарди.

Бугун эса бўй йигитман, бўзлаганим —
Болалигим олисларда қолиб кетди.
Бир қишлоқ қиз орасидан танлаганим
Бармоғига тилла узук солиб кетди.

Қизлар энди девор оша мўралашиб,
“Кимни кутиб турибсан” деб сўрашмайди.
Кетолмайман бир ҳовлига ўралашиб,
Тошлар отиб қочай десам ярашмайди.

ОШИҚ ДИЛИМ

Кўнглим яқин, йўлим олис,
Етолмайман, етолмайман.
Дардим куйлаб, кўчангдан бир
Ўтолмайман, ўтолмайман.

Икки кўнгил орасида
Дарди ҳижрон, дарди ҳижрон.
Юрагимга дийдор гулин
Тутолмайман, тутолмайман.

Юз-кўзингдан бўса олиб,
Ишқ гулобин ичолмайман.
На кўксимга бошинг қўйиб,
Сочинг силаб қучолмайман.

Фикри-ёдим фақат сенда,
Қанотим йўқ, учолмайман.
Вужудим ичра жондурсан,
Ахир жондан кечолмайман.

ЮР, МУҲАББАТ

Ой юзидан нур ёғди сим-сим,
Юр, муҳаббат, кетдик бу ердан.
Ширин тушлар кўрсин севгилим,
Юр, муҳаббат, кетдик бу ердан...

Биз кетсак ер кенгайиб қолар,
Осмонлар ҳам энкайиб қолар.
Бир қоракўз жилмайиб қолар,
Юр, муҳаббат, кетдик бу ердан...

На қилдим, эй юзлари зебо,
Айбим на деб сўрама асло.
Бу дунё шундайин бевафо,
Юр, муҳаббат, кетдик бу ердан...

Севги дилда яшнаган чечак,
У биз билан қайда яшасак.
Не қипти бир қизга ёқмасак?..
Юр, Муҳаммад, кетдик бу ердан!

* * *

Кунлар ботар, сендан дарак йўқ,
Тонглар отар, сендан дарак йўқ.
Осмон тўла юлдуз соғинчим,
Юрагимда ловуллаган чўғ,
Ёғилади кўклардан зори:
Сен кутган қиз бировнинг ёри.

Андижонда бодом гуллаган,
Боғишамол лол — ким йиғлаган?
Боролмайман у ёқларга ман,
Борсам кулар билган, билмаган.
Кўллар, қири, боғи-баҳори:
Сен кутган қиз бировнинг ёри.

Бу дунёда ким бор суймаган,
Суйиб соғинмаган, куймаган.
Севгим — осмон тўла соғинчим
Мени қийнагани-қийнаган.
Кўнглимда ишқ, кўлимда тори:
Сен кутган қиз бировнинг ёри.

Қизғалдоққа кўмилган диёр,
Эй яшнаган, эй кулган диёр.
Иқболимга ёғдулар сочиб,
Кўзларимга термулган диёр —
Юртим, ўзинг кўнглим баҳори,
Мен айтган қиз бировнинг ёри.

МАЖНУННИ УЙҒОТСАММИКИН?

Янги-янги тонг бўлиб отсаммикин,
Кун бўлиб уфқ пойига ботсаммикин?
Бевафо ёримга жонимни бериб,
Ойга бошимни қўйиб ётсаммикин?

Мен ёнарман беқиёс меҳрим билан,
Дил куяди дардлашай деб ким билан.
Ёрни ҳеч парвоси йўқ кўнглим билан,
Қон юракни сизга кўрсатсаммикин?

Мулки ишқ кўзлардами вулқон эмас,
Минг яшир пинҳон эмас, пинҳон эмас.
Севмас у шоҳу гадо инсон эмас,
Қўлда рубоб, йўлда тош қотсаммикин?

Билмади қадримни дилдор, билмади,
Кулмади, ҳеч менга омад кулмади.
Мени бу аҳли фозил тушунмади,
Оҳ уриб Мажнунни уйғотсаммикин?..

Янги-янги тонг бўлиб отсаммикин,
Кун бўлиб уфқ бағрига ботсаммикин?
Эй, Мухаммад, ёрга жонимни бериб
Ойга бошимни қўйиб ётсаммикин?

КҮК ДАРВОЗА

Кўк дарвоза, ортингда бир қиз кўрдим,
Ғазнангдаги гавҳарингни хуш кўрдим.
Остонангда олти мингта из кўрдим,
Ойбекангни авайлагин — хушёр бўл.

Кўк дарвоза, сўрамагин отимни,
Сен кўзимга боқиб билгин зотимни.
Бу дунёда меҳр софми — олтинми?..
Ойбекангни авайлагин, хушёр бўл.

Кўк дарвоза, кўк харсангдек қулфинг бор,
Маликангнинг кун кўрмаган зулфи бор.
Саройингда Муҳаммаднинг мулки бор,
Ойбекангни авайлагин, хушёр бўл.

Кўк дарвоза, яна не деб мақтайин,
Меҳр изҳор этмоқ учун нетайин?
Беканг учун айт, боримни сотайин,
Ойбекангни авайлагин, хушёр бўл.

Кўк дарвоза, пойингга тиз чўкарман,
Қиз ўпгандек бўсағангни ўпарман.
Остонангга топганимни тўкарман,
Ойбекангни авайлагин, хушёр бўл.

Кўк дарвоза, ортингда қиз кўргандим,
Ғазнангдаги дурингни хуш кўргандим,
Сен совуқдан бир кун муҳлат сўргандим,
Бор, деворга қўшил, сен ҳам девор бўл!

АСАКАЛИК ҚИЗГА

Бураматол боғда сизни кўрдим қайданам,
Бир боқдимубилмам недир узилди жондан.
Бургут эдим бир кечада тушдим осмондан,
Бураматол боғда сизни кўрдим қайданам.

Қиқирлашиб қизлар ўтар, сиздан дарак йўқ,
Қирқ қиз ичра биз соғинган қиздан дарак йўқ.
Қайлардасиз, бир кўрмоқдан ўзга тилак йўқ,
Бураматол боғда сизни кўрдим қайданам.

Аҳволимни йўйинг ана, нега йўйсангиз,
Айб мендами, бир қайрилиб кўнглим олсангиз.
Асакангиз кетмас-ку, бир қулиб қўйсангиз,
Бураматол боғда сизни кўрдим қайданам.

Бу қандай боғ, толлари ҳам ўсар буралиб,
Бутоқ-бутоқ кокилларга қолдим ўралиб.
Бағрим ёниб яшар бўлдим, бағрим тўғралиб,
Бураматол боғда сизни кўрдим қайданам.

Кужа-кужа кетар бўлдим, сизни тополмай,
Кулбамда бир елкангизга рўмол ёполмай.
Кумушдайин холингиздан битта ўполмай,
Бураматол боғда сизни кўрдим қайданам.

Энди фақат эслаш бору индаш йўқ сизга,
Энди мен ҳам ўхшаб қолдим бир акангизга.
Эрка келин бўлинг энди Асакангизга,
Бураматол боғда сизни кўрдим қайданам.

САНАМ

Бир қараб қўйсанг надир
Бизга ҳам гоҳо, санам.
Менга сенсиз беқадр
Дунё санам, дунё санам.

Сен ўзинг шамсу ҳилол,
Куйдирги ёр, соҳибжамол.
Сенсиз ул осмонда йўқ
Маъно санам, маъно санам.

Кўзлари жайрон ўзинг,
Ўз ҳуснига ҳайрон ўзинг.
Тенги йўқ, тимсоли йўқ
Зебо санам, зебо санам.

Боқ, ажаб ғавғодамиз,
Севги деган саҳродамиз.
Қайс ўзиму сен экан
Лайло санам, Лайло санам.

Бир қараб қўйсанг надир
Бизга ҳам гоҳо санам.
Менга сенсиз беқадр
Дунё, санам, дунё, санам.

* * *

— Азроилнинг елкасида жим,
Кўз ёш тўкиб бораётган ким?

— Қўйни тўла ҳаяжон, туйғу,
Увол кетган ёш бир йигит у.

— Секин юрса бўлмасми даъюс,
Нима гуноҳ қилди, у маъюс?

— Иблис чопса бу ҳақ тилаги,
Айби — унинг қайноқ юраги.

— Азроилнинг авзойи ёмон,
У ўлжасин элтар қай томон?

— Оллоҳ лойиқ кўриб ҳурматга,
Буюрганмиш уни жаннатга.

— Ундай бўлса нега йиғлаюр?

— Йиғлайди-да. Ахир у шоир!..

РУҲ ТҮТИСИ

Бош бир кун тош ёстиққа етар,
Руҳ тўтиси танни тарк этар.
Дейдилар ёш танламас ажал —
Худо билар, ким олдин кетар.

Офтоб елиб толса кўк узра,
Унга осмон сандиғи хужра.
Ҳақдан ҳукм, бандадан ижро,
Худо билар, ким олдин кетар.

Пок дилингни кемирди ҳасад,
Қадамингда топдинг азият.
Дўстим, менга қилма васият,
Худо билар, ким олдин кетар.

Асо тутмиш қанча қадди дол,
Мен бир кучга тўлган навниҳол.
Отам мени кўмар эҳтимол —
Худо билар, ким олдин кетар.

Кўзим кўкда, сизда хаёлим,
Жужуқларим — менинг камолим!..
Ғаниматмиз, жуфти ҳалолим,
Худо билар, ким олдин кетар!..

ТУҒИЛМАГАН ҚЎШИҚЛАРИМ

Биз баҳорга ошиқ бўлдик, куздан узр,
Хазонларда қолиб кетган қиздан узр.
Ҳар не ўтса биздан ўтди, бизда гуноҳ,
Туғилмаган қўшиқларим, сиздан узр.

Соғинчларга сингил бўлди суюкли ёр,
Мен меровда на меҳр бор, на кўнгил бор.
Озроқ илҳом, кўпроқ шароб қилди хумор,
Туғилмаган қўшиқларим, сиздан узр.

Тилимдан бол томди боқиб оламга гоҳ,
Бир ширин сўз айтолмадим боламга гоҳ.
Йиллаб бармоқ босолмадим қаламга гоҳ,
Туғилмаган қўшиқларим, сиздан узр.

Йўлим қараб жайрон кўзи толиб кетган,
Гоҳ далада дайди шамол олиб кетган,
Гоҳ андиша айвонида қолиб кетган,
Туғилмаган қўшиқларим, сиздан узр.

Дили борга дилдан дардим тўкканим рост,
Сўз бошида бош эгиб, тиз чўкканим рост.
Гоҳи жонни авайлаган — қўрққанам рост,
Туғилмаган қўшиқларим, сиздан узр.

Ўксимасин зардоб тўла кўнгилчангиз,
Дарё-дарё кўз ёшим бор чўмилсангиз.
Мен ҳам машҳур бўлармидим, туғилсангиз,
Туғилмаган қўшиқларим, сиздан узр.

Юрагимнинг тагидасиз, ялпиздан паст,
Гоҳ ўйлайман, шундоқ қўлим узатсам бас!
Юзингиз бир кўрмай сира ўлгим келмас —
Туғилмаган қўшиқларим, сиздан узр.

ЭРТАК

Эртагим чўзилди, менинг эртагим...
Эртага энди бу дунёдан ўтсам,
Ҳаёт, азизим, сен хафа қилмагин,
Менинг ширингина қизларимни ҳам.

Кўнглимдан тўкилган куйлар нимадир,
Алвон кўшиқларим ўчар изимдан.
Ёзган китобларим — қоғоз кемадир,
Мен кетсам, улар ҳам кўчар изимдан.

Кулга кўмдим олтин фурсатларимни,
Энди бир кун фақат дадил ва ўктам —
Шоирчалар қилса ғийбатларимни,
Балки, бирон кимса эслар мени ҳам.

Эсламаса нима, мен бир тўпори,
Қишлоқи сўзбозни, осмон йиқилмас.
Уриб турган қалбнинг тирикдир зори,
Тўхтаганидан сўнг юрак сиқилмас...

Мен сенинг боринга бўлдим парвона,
Саҳроларинг кезиб толди товоним.
Кипригим олдида турибди, мана,
Товусдай товланиб охир довоним.

Эртагим чўзилди, менинг эртагим,
Тонгни кўролмасдан дунёдан ўтсам,
Ҳаёт, ёлғизим, сен хафа қилмагин,
Менинг ширингина қизларимни ҳам!

БАХТЛИ БЎЛ, ДЕРМАН

Менинг ширин қизим,
Менинг асал қизим,
Меңдан ҳам соддасан. Ўйламоқ оғир.
Ўтларга кўмилиб кетганда изим,
Ҳолинг нима кечар... юрагим оғрир.

Сенинг қароғингда менинг ёшлигим,
Сочинг ҳар толаси азобларимдир.
Йўлингда йўлдошинг бўлар экан ким?
Шундай нозиксанки... юрагим оғрир.

Мен кимман? Билмасман ҳатто ўзим ҳам,
Кўнглим кўрфазидан балиқлар зоҳир.
Менинг содда қизим, сени ўйласам,
Жонни бир куш чўқир — юрагим оғрир.

Булбуллар ёғилган бир навбаҳорда
Оламни ёритгай оппоқ либосинг.
Мен жим ётарману қирда ё жарда
Ва йиғлаб ўпарман кўлинг хиносин!

Менинг гўзал қизим, бахтли бўл, дерман!!!

ШОИР

Ризқ сочар даласига,
Ризқин териб олади.
Деҳқондан боласига,
Бир кафт пайкал қолади.

Олмалар соясига
Бир кун чўкиб толади.
Боғбондан боласига
Боғи сайқал қолади.

Йўқлик маҳалласига —
Ёғоч отга солади.
Чўпондан боласига
Бия-байтал қолади.

Тўйишар ялласига
Тарихга йўл олади.
Шоирдан боласига,
Қолса... ҳайкал қолади!

МУНДАРИЖА

Ватаним	3
Иншааллоҳ	6
Тавалло	7
Истак	8
Бир куни	9
Ўзбекмомо	10
Туркистон мадҳияси.....	11
Талабалар мадҳияси.....	12
Посбонлармиз.....	13
Уруш бўлмасин.....	14
Посбонлар.....	15
Чаманистоним	16
Ватанни севинг	17
Дунё	18
Биз барҳаёт сиймо деган ўша ўлмас.....	19
Ўзбекман.....	20
Маҳаллийчилик.....	21
Ажаб дунё	22
Турналар.....	23
Тошкент	24
Ифтихор	25
Муҳаммадқодир	26
Уруш йилларининг жонон қизлари	29
Тошкент	30
Дўппи.....	31
Окрўмол қизлар	32
Босмачилар.....	33
Муножот.....	35
Менга беринг	36
Чўдоқ турна.....	38
Ўзбек.....	39
Белбоғ	40
Машраб хиргойиси	41
Иймон қўшиғи.....	42
Ўтаётган асрга	43
Азизимсан.....	44
Бободехқоним	45
Қора қумғон.....	50
Худбинга.....	51
Янги йил кечаси.....	52
Бор бўл.....	53
Шеърят — бу.....	54

Орзу	55
Юрак.....	56
Не қилай.....	57
Шеърият	58
Тилак	59
Бисотимни	60
Ўзбекнинг аёллари.....	61
Бобур нидоси	62
Усмон Носир	63
Самарқанд.....	64
Амир Темур.....	65
Навоий.....	66
Жангчи-шоир мактуби	67
Саид Аҳмад.....	68
Рустам қори марсияси	69
Видо	70
Унутиш	71
Ота.....	72
Онамга.....	73
Онам йиғлар.....	74
Ота уй.....	75
Оқ тулпор.....	77
Отам минган оқ тулпор	79
Уч ўғил ва бир қиз қиссаси	80
Олисдаги қадрдон.....	83
Дўстман деганлар.....	84
Ёшлик.....	85
Биби.....	86
Кумуш.....	87
Кундошли уй.....	88
Зайнаб қўшиғи	89
Йўлиққанга	90
Ўксимагин	91
Юлдуз.....	92
Кумушбиби ноласи	93
Эрка кийик	94
Қалдирғоч	95
Қуёшга қараб.....	96
Туркман қиз.....	97
Содда Муҳаммадман... ..	98
Ширин азобим — севги.....	99

Муҳаббатим.....	101
Осмонимга олиб кетаман.....	102
Кўнглимдаги ёр.....	103
Муҳаббат.....	104
Севги бу... ..	105
Бекатларда.....	106
Биз бахтли бўламиз.....	107
Туғруқхонада.....	109
Жоним.....	110
Ўп мени... ..	111
Райҳон.....	112
Рафиқамга.....	113
Иқрор.....	115
Маъсудага.....	116
Билолим.....	117
Узр.....	118
Мадина.....	119
Қизлар кўшиғи.....	120
Сувпари.....	121
Сени яхши кўраман.....	122
Капалаклар.....	123
Қизғалдоқ.....	124
Хайрон бўлмам.....	125
Меҳр қолур.....	126
Бор бўлсин.....	127
Фарғонаминг паривашлари.....	128
Кўкламойим.....	129
Жайрон.....	131
Бинафша.....	132
Тўёна.....	134
Ишонгандим дўстимга.....	135
Тушларимга кир.....	136
Муҳаммадга мактуб.....	137
Бир қиз йиғлар.....	138
Тилло сандиқ.....	139
Бибижон.....	140
Қиз кўшиғи.....	141
Тушунмайсан.....	142
Кўнгил кўшиғи.....	144
Бинафша.....	145
Қизил олма.....	146

Менинг севгим	147
Ёлгончи ёр	148
Севги, сендан қўрқаман*	149
Келинчак	150
Эсламасанг ҳам	151
Қулим тегмай	152
Армон	153
Кетар бўлдим... ..	154
Осон эмас	155
Мен биттадурман	156
Ялпиз	157
Булут	158
Зебижон	159
Қайда бор	160
Чимилдиқ	162
Зеби, Зеби... ..	163
Йиғлаб туринг	164
Қўяверинг... ..	165
Тилла балдоқ	167
Келинчак	168
Озода	169
Кокилинг	170
Рўмолингни бўяма	171
Ўн саккизга кирган қиз	172
Махзуна	173
Кечагина	174
Ошиқ дилим	175
Юр муҳаббат	176
Кунлар ботар	177
Мажнунни уйғотсаммикин?	178
Кўк дарвоза	179
Асакалик қизга	180
Санам	181
Азроилнинг елкасида	182
Рух тўтиси	183
Туғилмаган қўшиқларим	184
Эртақ	185
Бахтли бўл, дерман	186
Шоир	187

21505

Муҳаммад Юсуф

Биз бахтли бўламиз

(Шеърлар)

Тошкент, "Ниҳол", 2022

Тузувчилар	<i>Назира ас-Салом Мадина Муҳаммад Юсуф қизи</i>
Ношир	<i>Тўлқин Нурмуҳаммад</i>
Дизайнер	<i>Уйғун Солиҳов</i>
Техник муҳаррир	<i>Беҳзод Нурмуҳамедов</i>
Мусахҳиҳа	<i>Нозима Юсупова</i>
Саҳифаловчи	<i>Азиз Тиллаҳўжаев</i>

Тасдиқнома №5295, санаси: 23.01.2021 йил.

Босмахонага 25.05.2022 йилда топширилди.

Бичими 84x108^{1/32}. Palatino гарнитурасида терилди.

Нашр б.т. 6. Адади 3000 нусха Баҳоси
келишилган нарҳда.

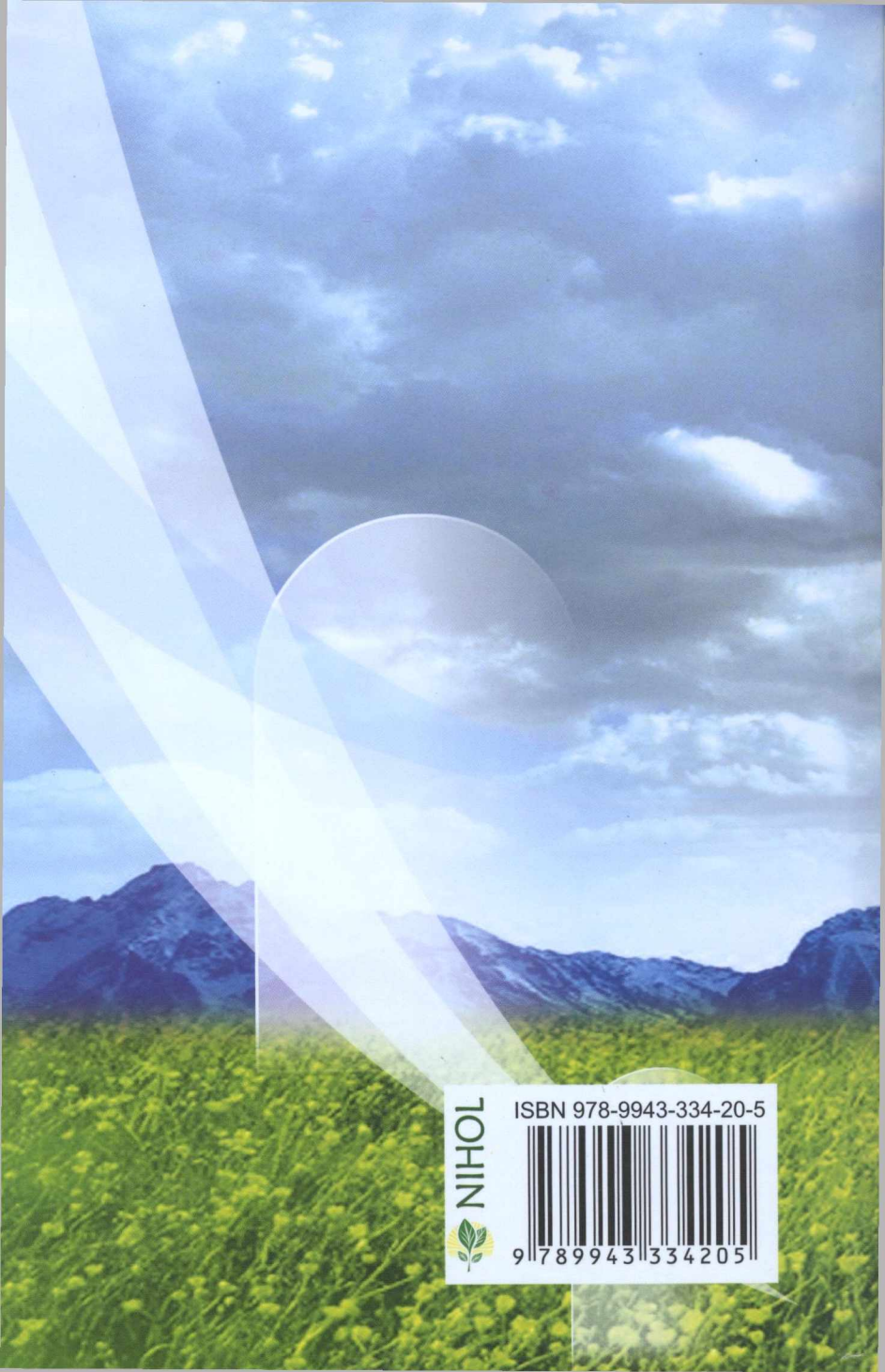
Оригинал-макет "Ниҳол" нашриёти кампьютер
бўлимида тайёрланган.

«Offset print» МЧЖ босмахонасида босилди.

Тошкент вилояти, Зангиота тумани,

Ўнкўрғон кўчаси, 4 уй

E-mail: offsetprint@bk.ru

TOHIN

ISBN 978-9943-334-20-5

9 789943 334205